

Европейски съюз
Кохезионен фонд

**ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007–2013 г.”**

Решения за
по-добър живот

**Указания за административните органи и
Басейновите дирекции за начина на използване на
националния каталог от мерки за прилагане на
директива 2007/60/ЕС**

Европейски съюз
Кохезионен фонд

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ОКОЛНА СРЕДА 2007–2013 г.”

Решения за
по-добър живот

Съдържание

ВЪВЕДЕНИЕ	6
1. ОБЩИ СЪОБРАЖЕНИЯ	6
2. УКАЗАНИЯТА КАТО ИНСТРУМЕНТАРИУМ	7
3. ПРИНЦИПНИ ПОЛОЖЕНИЯ И ПРЕДПОСТАВКИ ЗА ПРАВИЛНИ ДЕЙСТВИЯ, ПОДБОР И ПРИЛАГАНЕ НА МЕРКИТЕ	8
3.1. Принципни положения	8
3.2. Предпоставки за правилни действия	10
3.3. Препоръки	10
3.4. Информационно обезпечаване	11
3.5. Научно приложни изследвания	12
3.6. Обучение	13
3.7. Обществено съзнание и готовност и участие	13
3.8. Интегрирано управление на речния басейн	15
3.9. Необходимост от финансови инструменти	16
3.10. Естествено водозадържане	17
3.11. Земеползване, зонироване и оценка на риска	20
3.12. Структурни мерки	22
3.13. Системи за ранно предупреждение и прогнози	23
3.14. Аварийни действия при наводнение	26
3.15. Предотвратяване на замърсяването	28
4. ИЗБОР НА МЕРКИ И ТЕХНИТЕ ПАРАМЕТРИ	29
4.1. Каталог и база данни	30
4.2. Цени на мерките и методологически подход за тяхното определяне	33
4.3. Необходимото време е разгледано като такова за проектиране и за изпълнение на мярката	42
4.4. Отговорен орган за изпълнение на мярката	43
4.5. Източник на финансиране	43

Европейски съюз
Кохезионен фонд

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ОКОЛНА СРЕДА 2007–2013 г.”

Решения за
по-добър живот

4.6.	Срок за експлоатация	43
4.7.	Конфликти от прилагане на мярката	43
4.8.	Синергични ефекти	44
4.9.	Потенциални положителни страни	44
4.10.	Индикатори за анализ на ефекта	44
4.11.	Информация свързана с биологичното разнообразие	44
4.12.	Екологичен ефект	45
4.13.	Информация за адаптиране към изменението на климата	46
4.14.	Социален ефект	46
4.15.	Икономически ефект	46
4.16.	Ефект върху УРН	46
5.	УКАЗАНИЯ ЗА КЛАСИФИЦИРАНЕ И КОМБИНИРАНЕ НА МЕРКИ ЗА УРН	46
6.	УКАЗАНИЯ ЗА ПОЛЗВАНЕ НА РАЗРАБОТЕНИЯ СОФТУЕР	47
6.1.	Влизане в системата, акаунти и менюта	47
6.2.	Таблица с филтри	49
6.3.	Администрация	51
6.4.	Документация	52
	ПРИЛОЖЕНИЕ 1: Кодове на държавни и други институции	53
	ПРИЛОЖЕНИЕ 2: Справка за единични цени за изграждане на канализационна мрежа	64

Списък на таблиците

Таблица 1: Кодове на типовете мерки	31
Таблица 2: Таблица за категоризация на ефектите от мерките за УРН	45

Европейски съюз
Кохезионен фонд

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ОКОЛНА СРЕДА 2007–2013 г.”

Решения за
по-добър живот

Списък на акронимите и съкращенията

ИАГ	Изпълнителна агенция по горите
БАН	Българска академия на науките
БД	Басейнова дирекция
БДДР, БДЧР, БДИБР, БДЗБР	БД съответно за дунавски, черноморски, източнобеломорски и западнобеломорски райони
ВЕЦ	Водноелектрическа централа
ВСБ	Водно стопански баланс
ВТ	Водно тяло
ГДПБЗН	Главна дирекция "Пожарна безопасност и защита на населението"
ГЗ	Гражданска защита
ГИС	Географска информационна система
ДЗЗД	Дружество по Закона за задълженията и договорите
ДНСК	Дирекция за национален строителен контрол
ДППИ	Държавно предприятие „Пристанищна инфраструктура“
ЕВРОКОД	Система от строителни норми, разработвана от Европейския комитет по стандартизация
ЕК	Европейска комисия
ЕС	Европейски съюз
ЗВ	Закон за водите
ЗЗ	Защитени зони
ЗМ	Защитена местност
ЗОП	Закон за обществените поръчки
ЗПРН	Зони с потенциален риск от наводнение
ЗТ	Защитени територии
ИАОС	Изпълнителна агенция по околна среда
ИАППД	Изпълнителна агенция "Проучване и поддържане на река Дунав"
ИО-БАН	Институт по океанология - Българска академия на науките
КВС	Карта на възстановената собственост
ЛИДАР	Изготвяне на цифров модел на релефа чрез въздушно лазерно сканиране

Европейски съюз
Кохезионен фонд

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ОКОЛНА СРЕДА 2007–2013 г.”

Решения за
по-добър живот

МВР	Министерство на вътрешните работи
МЗХ	Министерство на земеделието и храните
МТИТС	Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията
МКВП	Междуведомствена комисия за възстановяване и подпомагане към МС
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МРРБ	Министерство на регионалното развитие и благоустройството
МС	Министерски съвет
НЕК	Националната електрическа компания
НЕМ	Национална екологична мрежа
НИМХ	Национален институт по метеорология и хидрология
НП	Национален парк
ОБ	Общински бюджет
ОВОС	Оценка на въздействието върху околната среда
ОП	Оперативна програма
ОПОС	Оперативна програма „Околна среда“
ПП	Природни паркове
ППР	Планове за превенция на риска
ПР	Природни резервати
ПСОВ	Пречиствателна станция за отпадни води
ПУРБ	План за управление на речните басейни
ПУРН	План за управление на риска от наводнения
РБ	Републикански бюджет
РДВ	Рамкова Директива за водите
РЗИ	Регионална здравна инспекция
РЗПРН	Район със значителен потенциален риск от наводнения
РИОСВ	Регионална инспекция по околна среда и води
СМР	Строително-монтажни работи
СОЗ	Санитарно-охранителните зони
УРН	Управление на риска от наводнения
ЦМР	Цифров модел на релефа
ЯК	Язовири и каскади

Европейски съюз
Кохезионен фонд

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ОКОЛНА СРЕДА 2007–2013 г.“

Решения за
по-добър живот

ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящите указания са изготвени в рамките на обществена поръчка с предмет: „Разработване на национален каталог от мерки и национални приоритети за управление на риска от наводнения“. Възложител на поръчката е Басейнова дирекция за „Черноморски район“, гр. Варна, а изпълнител е ДЗЗД „УРН“, което се състои от Кооперация „София консултинг груп“ и Клуб „Икономика 2000“ от гр. София.

Настоящите указания са част от задачите от изпълнението на Дейност 2. **Разработване на Проект на Национален каталог от мерки** и Дейност 4. **Разработване на проект на Национален каталог от мерки и Национални приоритети за УРН** от Техническото задание. Те трябва да се разглеждат като помагало към проекта на Национален каталог от мерки.

Целта на настоящите указания е да помогне на националните органи, МОСВ и басейновите дирекции за успешно прилагане на разработения Национален каталог от мерки.

1. ОБЩИ СЪОБРАЖЕНИЯ

При прилагане на каталога следва да се имат предвид следните общи положения:

1. Природните рискове като наводненията са част от природата. Те винаги са съществували и ще продължават да съществуват. С изключение на някои наводнения причинени от аварии на язовири или свлачища, наводненията са климатичен феномен, влияещ се от геологията, геоморфологията, релефа, почвите и растителността. Метеороложките процеси могат да бъдат по-бързи или по-бавни и могат да предизвикват поройни наводнения, или по-бавно развиващи се такива, наречени речни наводнения.
2. Обществото е станало по-уязвимо от естествените рискове. Въпреки че наводненията са естествени явления, човешките дейности и намеси в природните процеси, като промяната на естествения отводнителен режим от застрояване, земеделски практики, обезлесяване, земеползване в заливните тераси, са

Европейски съюз
Кохезионен фонд

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ОКОЛНА СРЕДА 2007–2013 г.“

Решения за
по-добър живот

променили повсеместно ситуацията в речните басейни. Поради същите причини, уязвимостта на заливаемите зони и опасността от щети в тях нараства постоянно.

3. Рискът от наводнения нараства, където понятието “риск” е определено като вероятност от проявата на явлението и силата на неговото въздействие. Вероятността от наводнения се очаква да нараства, защото климатът на Земята се променя с бързи темпове. Най-общо това означава по-голяма вероятност от наводнения и извънредно маловодие на реките през сухите периоди. Повишаването на морското ниво ще затрудни още повече речния отток през делтите. Планирането на защитата срещу наводнения не може повече да се ограничава до защита на определени зони и активи от определени типове заплаха.
4. Защитата от наводнения не може да бъде безусловна. Винаги трябва да се отчита невидимостта на природата и винаги ще има опасност от бедствия. Естествено възниква въпросът каква защита може да бъде постигната и на каква цена, какъв риск може да бъде приет от обществото. Управлението на риска може да бъде подходящ метод за справяне с това предизвикателство. Планирането на извънредни и бедствени мерки в такива случаи е необходимо, като се отчитат и въздействията върху човешкото здраве и околната среда, каквито могат да възникнат при наводнения в индустриални зони.
5. Реките не признават държавните граници. Опитът сочи, че мерки срещу наводненията, предприети на локално ниво могат да имат отрицателен ефект надолу и нагоре по течението. Важно е да се отчита влиянието върху целия речен басейн. При трансграничните реки е необходимо да се използват възможностите на международното сътрудничество.

2. УКАЗАНИЯТА КАТО ИНСТРУМЕНТАРИУМ

Важно е да се подчертае, че сложното разнообразие от различни фактори, структури, разпоредби, условия на околната среда и източници на потенциални влияния и аспекти на наводненията изискват гъвкав подход. Универсални решения няма. За да се осигури ефективно управление на риска от наводнения, трябва да се има предвид необходимостта от индивидуални подходи за различните региони и конкретни случаи. Специфичните характеристики, които влияят върху избора на подходящи мерки, включват многобройни различни параметри. Необходимо е съчетание от различни методи и инструменти, както и индивидуален подход по отношение на екологичното, икономическото и социалното измерение, за да бъдат

Европейски съюз
Кохезионен фонд

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ОКОЛНА СРЕДА 2007–2013 г.”

Решения за
по-добър живот

успешно преодолени проблемите в речните басейни.

В каталога от мерки са представени множество мерки, които поединично или в комбинация, могат да се приспособят към специфични условия в различните Басейнови дирекции.

Мерките могат да бъдат подредени по приоритет и насочени на равнище подбасейн или регион (или друг по-малък подходящ хидроложки обект) въз основа на потенциалната им ефективност за дадения район по отношение на постигнатите цели за дейностите, преобладаващи в района. Освен това, многоцелевите резултати или ползи, реализирани чрез дадена мярка, могат да служат като критерий за полезно взаимодействие с други екологични целеви показатели. Географските информационни системи и други инструменти за компютърен анализ биха били много полезни за подреждане на мерките по приоритет и насочването им по най-ефективен начин.

3. ПРИНЦИПНИ ПОЛОЖЕНИЯ И ПРЕДПОСТАВКИ ЗА ПРАВИЛНИ ДЕЙСТВИЯ, ПОДБОР И ПРИЛАГАНЕ НА МЕРКИТЕ

3.1. Принципни положения

При подбор и прилагане на мерките за устойчиво предпазване, защитата и намаляването на вредния ефект на наводненията трябва да се имат предвид следните принципни положения:

1. Доколкото е възможно, човешката намеса в природните процеси трябва да бъде компенсирана и избягвана в бъдеще. Необходимо е да се подкрепя и поощрява хармонизирането на управлението на водите и практиките за земеползване, както и опазването на околната среда и съхраняването на природата, с цел подобряване на защитата от наводнения в рамките на интегрираното управление на речния басейн.
2. Планирането трябва да включва цялата територия на речния басейн с оглед координирано развитие, управление и опазване на води, земя и свързаните с тях ресурси. Този подход се основава на многостранно и международно сътрудничество, вкл. и междусекторно планиране в целия басейн.
3. Имайки предвид глобалните промени на климата, подходът към природните бедствия трябва да претърпи промяна на модела – от действия за защита, към управление на риска и съвместно съществуване с наводненията.

Европейски съюз
Кохезионен фонд

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ОКОЛНА СРЕДА 2007–2013 г.”

Решения за
по-добър живот

4. Използването на заливните тераси за човешки нужди трябва да бъде съобразено със съществуващия риск. Трябва да бъдат разработени инструменти и мерки за намаляване на риска от щети свързани с наводненията.
5. Намаляването на вредния ефект и неструктурните мерки са по-ефективни и устойчиви решения в дългосрочен план. Те трябва да бъдат насърчавани при решаването на проблеми свързани с водите, и в частност, за намаляване на уязвимостта на човешкото здраве и имущество.
6. При всички случаи структурните мерки (защитните съоръжения) ще продължават да бъдат важен елемент и трябва приоритетно да се фокусират върху защитата на човешкото здраве, собственост и ресурси. Изискванията за защита на природата и управление на ландшафта също трябва да бъдат взети предвид.
7. Основна част от населението и ресурсите са разположени в големи урбанизирани зони, затова защитните съоръжения трябва да бъдат насочени към тези зони. В населените места наводненията не винаги са следствие от преливането на реки. Често причината са интензивни дъждове, съчетани с некачествена или с недостатъчен капацитет канализация. Специално внимание трябва да бъде обърнато на отводнителните системи на градовете.
8. Всеки който би могъл да пострада от наводненията следва да предприеме, ако е възможно собствени предпазни мерки. За това е необходимо наличието на надеждни системи за ранно предупреждение и прогнози, както и навременното разпространение на тази информация от компетентните органи.
9. Принципът на солидарността е основен – действията за защита в една част на басейна не трябва да влошават условията в друга. Правилната стратегия включва три стъпки: задържане, съхранение и отводняване (преди всичко трябва да се направи възможното за задържането на валежните маси на място, съхранението на наднормените количества и постепенното им разтоварване във водното течение).
10. Предпазването от наводнения се основава също и на принципа на предпазливостта.
11. В заливаемите зони следва да се предприемат предпазни мерки за намаляване на вредния ефект от наводненията върху водни и сухоземни екосистеми, като замърсяването на води и почви.

Европейски съюз
Кохезионен фонд

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ОКОЛНА СРЕДА 2007–2013 г.“

Решения за
по-добър живот

За изпълнението на тези принципи и подходи е необходима съвместна работа на всички управленски нива и координиране на секторните политики, засягащи опазване на околната среда, пространствено планиране, земеделие, транспорт и развитие на градските зони.

При трансграничните басейни са необходими съвместни действия на крайречните държави за хармонизиране на националните политики и стратегии и изработването на съгласувани планове за действие.

3.2. Предпоставки за правилни действия

При подбор и прилагане на мерките, трябва да се имат предвид следните предпоставки:

1. Необходимо е познаване на потенциалните заплахи. Превенцията не трябва да се ограничава само до наводненията. Тя трябва да включва и други, по-редки явления, които също застрашават човешката сигурност.
2. Необходима е надеждна информация за предприемането на необходимите предпазни мерки.
3. Преди всичко е необходимо интердисциплинарно сътрудничество относно фазите на управление на риска: оценка, планиране на мерки и изпълнението им.
4. Отговорът на въпроса “какво ниво на защита от наводнения можем да приемем” предполага, че разполагаме с изследвания какво може да се случи, т.е. рискът е правилно оценен.

3.3. Препоръки

Препоръките, които могат да се изведат при подбора и прилагане на мерките са следните:

1. Трябва да бъде създадена стабилна законова, административна и икономическа рамка, в която всеки от секторите (обществен, частен и доброволчески), може да даде своя принос за предпазването от наводнения, сигурността на хидротехническите съоръжения и намаляването на вредното въздействие от наводненията върху човешкото здраве и собственост, както и върху водните и сухоземни екосистеми.

Европейски съюз
Кохезионен фонд

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ОКОЛНА СРЕДА 2007–2013 г.”

Решения за
по-добър живот

2. Мерките за интегрирано управление на водите за целия водосборен басейн са с предимство пред управлението на риска от наводнения в частност.
3. Въздействието на по-значителните човешки дейности за предпазване и защита от наводнения в басейна трябва да бъдат разгледани и оценени внимателно. Всички по-значителни начинания, които могат да имат отрицателно въздействие върху човешкото здраве или върху качеството и количеството на водите, биологичните съобщества, ландшафта, климатичните фактори, архитектурното и археологично наследство, както и съотношенията помежду им трябва да бъдат обект на оценка за въздействие върху околната среда (ОВОС).
4. Пространственото планиране, както и развитието на населените места и селското стопанство, трябва да вземат предвид изискванията на предпазването и ограничаването ефекта на наводненията, вкл. обезпечаването с естествени зони за водозадържане. Разрастването и благоустрояването трябва да бъдат обект на мониторинг в зони, които са сериозно застрашени от наводнения.
5. Определяйки тези рамки трябва да бъдат отчетени местните проблеми и нужди, както и местните механизми за вземане на решения.
6. Трябва да бъде разработена информационна политика, която включва обмен на информация при спешни случаи и насърчава участието на обществеността във вземането на решения.

3.4. Информационно обезпечаване

За осъществяване на контрол и намаляване на риска от наводнения, аварии на хидротехнически съоръжения и други опасности трябва да има:

1. Споразумение за информиране без забавяне на компетентните и отговорни за наводненията органи надолу по речното течение за вероятността от наводнение, критични водни нива или струпване на лед.
2. Снабдяване с прогнози за водните нива, оттока и опасността от ледникови струпвания.
3. Информирание на обществеността за институциите отговорни за информационното обезпечаване относно наводненията.

Европейски съюз
Кохезионен фонд

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ОКОЛНА СРЕДА 2007–2013 г.”

Решения за
по-добър живот

4. Ранното предупреждение, информацията и прогнозите следва да бъдат своевременно разпространявани между институциите по речното течение следвайки договорените процедури.
5. Практическа информация следва да бъде разпространявана сред обществеността чрез медии, Интернет и други подходящи средства. Това включва и информация какво трябва да прави обществеността.
6. Свободният и неограничен пренос на метеороложки и хидроложки данни и резултати, както е дефинирано от Световната метеороложка организация (WMO), трябва да бъде осигурен от съответните метеороложки и хидроложки служби.

3.5. Научно приложни изследвания

1. По-доброто разчитане на климатоложките, хидроложките, екологичните и ландшафтните фактори на наводненията има изключително важно значение за управлението им.
2. Необходими са по-задълбочени изследвания за ефективността на мерките за превенция и управление на наводнения. Тези изследвания трябва да включват моделиране, обмен на данни и прогнозиране. Има необходимост от уеднаквяване на източниците за първични данни и специфичните изисквания за обмена им. Съществуващите модели и моделни практики трябва да бъдат сравнени чрез прилагането и оценяването им в един и същ басейн.
3. Чрез анализи трябва да се направят преглед на подходите и мерките за добри практики, както и на опита за предпазване и защита от наводнения. Усилията трябва да се съсредоточат върху прогнозиране и предпазване, както и действия за намаляване на ефекта от наводнения през периоди без бедствия. Международното сътрудничество, споделянето на опит и възможността да се поучим един от друг са от съществена необходимост. Системите за прогнозиране и ранно предупреждение трябва да бъдат свързани в цялостна мрежа. Въз основа на информацията получена от тези системи, трябва да бъдат разработени мерки за прилагането на добрите практики, като се изисква силно взаимодействие на хоризонтално и вертикално ниво между различните заинтересовани страни и административните структури.

Европейски съюз
Кохезионен фонд

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ОКОЛНА СРЕДА 2007–2013 г.”

Решения за
по-добър живот

4. Управлението на наводнения трябва да отразява промените в “причинителите” им (пораждане на наводнения, причини и степен на въздействието върху околната среда и в социално-икономически аспект). Тези мултидисциплинарни изследвания за управление на наводненията следва да осигурят подкрепа и основа за многообразието от дейности.

3.6. Обучение

1. Научните изследвания нямат полза за обществото без тяхното широко практическо приложение. Акцентът трябва да бъде върху реализирането на научните резултати и разработки, вкл. и след проектния период (върху тяхната устойчивост). Един от начините за постигането на този резултат е въвличането на институтите, държавните администрации и служби в проектите чрез прилагането на пилотна програма.
2. Интегрирането на новото познание чрез обучителни програми е съществен елемент и улеснява съдействието на университетските изследвания към решаване на практически задачи.
3. Допълнителни обучения за инженери, учени, технолози, икономисти, еколози и др., свързани с управлението на наводнения са също много необходими. Кандидатите трябва да се ангажират с договори и програми за продължаващо професионално развитие. Кадри на местните власти, планиращи земеползването и аварийни служби, трябва да бъдат включвани също в обучителни и образователни програми.

3.7. Обществено съзнание и готовност и участие

1. От съществено значение е осъзнаването от обществото на факта, че наводненията са част от природата. Трябва да сме наясно със съществуването на този риск, което означава той да бъде признат, да имаме представа за него и да бъде правилно отчитан при предприемането на каквито и да било действия. Ако няма правилна представа за опасността, то и решенията които се вземат няма да бъдат ефективни. Това познание може да бъде придобито с помощта на карти на риска от наводнения, информирание и обучения.
2. Познаването на опасността, вкл. всичките ѝ важни параметри като типа на наводненията, вероятността, интензивността и разпространение на

Европейски съюз
Кохезионен фонд

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ОКОЛНА СРЕДА 2007–2013 г.”

Решения за
по-добър живот

въздействието, е необходимо условие, което трябва да бъде предадено убедително на всички въвлечени лица и институции.

3. Подготовката е резултат от общественото съзнание и се основава на информацията, необходима за индивидуалното разпознаване на възможностите за действие. Тук се включват индивидуалното планиране и подготовката на всички действащи страни за намаляване на вредите при наводнения.
4. Планирането на действията при бедствие трябва да е съобразено с времето за предупреждение и наличните ресурси. Препоръчително е да има готовност за най-тежка ситуация. Тренировки и учения са предпоставка за правилно поведение в случай на бедствие.
5. Добре структурираната организация при бедствена ситуация е от жизнено значение. Евакуирането и спасителните служби предотвратяват жертвите. Борбата с наводненията чрез временни съоръжения намаляват вероятността от вреди, особено при райони с голям мащаб на бедствието.
6. Навременните предупреждения и прогнози са важен елемент за адекватното поведение на гражданите при бедствие. За осигуряването на съвместни действия между общественост и власти е необходимо създаването на платформа за информиране и участие на обществеността при вземането на решения.
7. Обществеността трябва да бъде информирана от компетентните органи че наводненията са естествен компонент на речния хидроложки режим. Да се повиши съзнанието за необходимостта от ограничения на дейности от икономически характер в рисковите зони. Информацията за ограниченията относно строителството в такива зони трябва да е леснодостъпна. Информацията за оценката на риска трябва да бъде поднесена в разбираем вид.
8. Обществеността трябва да бъде насърчавана да предприема индивидуални мерки за защита и да бъде информирана как да действа при бедствена ситуация. Това изисква прогнозната и друга информация да бъдат леснодостъпни, както и медийното им разпространение.
9. Необходимо е компетентните органи да осигурят достъпно информиране относно превенцията и защитата от наводнения. Информацията трябва да бъде разпространявана активно и навременно, а не само при поискване. Този процес

Европейски съюз
Кохезионен фонд

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ОКОЛНА СРЕДА 2007–2013 г.”

Решения за
по-добър живот

трябва да бъде съпроводен от процедури за участие на обществеността. Участието на обществеността във вземането на решения относно превенцията и защитата от наводнения е необходимо, както за подобряване на качеството и изпълнението на тези решения, така и да даде възможност на обществеността да изрази отношението си, а институциите да го вземат предвид.

10. Всички мерки свързани с участието на обществеността и повишаването на общественото съзнание са по-ефективни, когато ангажират участието на всички нива - от местната общност до регионално и национално ниво.

3.8. Интегрирано управление на речния басейн

1. Опитът показва, че мерките за превенция и защита от наводнения могат да бъдат ефективни само, когато се предприемат на ниво речен басейн, както и на база оценка на взаимната зависимост на ефекта от мерките предприети по цялото течение.
2. Необходимо е организирането на системата за управление на водите, подобряването на прогнозирането, мерките за защита от наводнения и спешните действия да бъде също на основа речен басейн вкл. и при международните такива. Това трябва да бъде направено в сътрудничество между отговорните органи и институции.
3. За предпазването, защитата и намаляване на вредния ефект от наводнения се изисква добра комбинация от структурни мерки за защита, превантивни мерки, както и оперативни мерки по време на бедствието.
4. Рамкова директива за водите, както и други директиви свързани с водите, следва да бъдат взети предвид при управлението на заливните тераси отразено в Плановите за управление на речния басейн (ПУРБ). Това управление трябва да се основава на заливни тераси и влажни зони във възможно най-добро екологично и химично състояние.
5. Намаляването на риска от наводнения трябва да се основава на принципите на солидарността и предпазливостта, отчитайки проблемите на управлението на водите и съобразявайки се с административните отговорности.
6. Съществува необходимост от междусекторно сътрудничество на всички управленски нива за координиране на секторните политики касаещи защитата

Европейски съюз
Кохезионен фонд

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ОКОЛНА СРЕДА 2007–2013 г.”

Решения за
по-добър живот

на околната среда, пространственото планиране, планиране на замеползването, транспорт и застрояване, както и координиране на всички фази на управлението на риска – оценка на риска, планиране на мерки за намаляване на вредното въздействие и тяхното осъществяване. Необходим е цялостен подход по протежение на речния басейн.

7. Осъществяването на цялостен подход ще допринесе за повишаване на познанието относно отговорността, функциите и капацитета на заинтересованите страни, както и за по-добро разбирателство и подкрепа при вземането на решения.
8. Развитието на обществото и разширяването на обхвата на политиката за управление на водите изисква нови познания и интегриране в социалните изследвания, пространственото планиране и обществената администрация. По този начин, освен технологичните решения могат да бъдат изследвани обществените и административни страни на проблема и може да бъде оценена предварително обществената подкрепа за едно или друго решение.

3.9. Необходимост от финансови инструменти

1. Освен общите и индивидуални мерки за защита, важен фактор за намаляване на финансовия риск при наводнения за граждани, предприятия и дори цели общности, може да бъде застрахователния сектор. Застраховането може значително да намали финансовия ефект от бедствията.
2. Много важен принос на застрахователния сектор за намаляване на щетите от наводнения може да бъде повишаването на готовността за предприемане на собствени мерки за защита. Чрез подходящи поощрения застраховането е мощен инструмент за предприемане на мерки за намаляване на щетите. Тези поощрения могат да бъдат намаляване на вноските или увеличаване на премиите при реализирани определени изисквания и мерки.
3. Чрез предварителни оценки на риска и последващи оценки на щетите, застрахователните компании допринасят за по-добро структуриране на разпоредби и споразумения и, в крайна сметка, до намаляване на загубите при следващи бедствия. Секторът допринася също за повишаване на съзнанието на обществеността, управленските кадри и техническите лица чрез публикациите, семинарите и обученията, които организира.

Европейски съюз
Кохезионен фонд

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ОКОЛНА СРЕДА 2007–2013 г.”

Решения за
по-добър живот

4. Кредитните институции е необходимо да използват картирането и зонирването на риска при определяне на лихвения процент и да намаляват лихвата, ако сградите са ефективно укрепени срещу щети от наводнения.

3.10. Естествено водозадържане

1. Всеки кубичен метър вода, който бива задържан от почвата или растителността, подобрява водния режим и допринася за облекчаването на високите вълни при наводнение.
2. Водозадържащият ефект на растителност, почви, подпочвени пластове и влажни зони има значителен разтоварващ ефект особено при наводнения с малък и среден мащаб. Всеки от тези елементи е способен да задържа определени водни количества за определен период от време. Наличието на голям потенциал за водозадържане осигурява бавно и постепенно нарастване на водното ниво и, съответно, намаляване на разрушителната сила на наводненията. Естественото водозадържане има значително влияние при внезапен повърхностен отток. В някои случаи, като силни и продължителни валежи, естественото водозадържане не играе толкова важна роля, но все пак е много полезно за намаляване на седиментните натрупвания.
3. Управление на наводненията по природосъобразен начин трябва да се основава на подобряване на земеползването в заливните тераси, предотвратяване на бързия отток в селскостопански и застроени територии и подобряване на международните усилия за възстановяване на естествените заливаеми зони на реките. Целта е възстановяване на способността на естествените влажни зони и заливни тераси за облекчаване на вредния ефект от наводнения. Освен този ефект от първостепенна важност, естественото водозадържане води до редица други екологични ползи като опазване на биоразнообразието, стабилизиране на подпочвените водни слоеве, пречистване на водите, създаване на зони за почивка, възможности за туризъм и др.
4. Превантивните неструктурни мерки трябва да:
 - Опазват, защитават ефективно и, където е възможно, да възстановяват растителност и гори в планинските области, заливните гори и ливади.
 - Поддържат и увеличават горските растителни съобщества в речния басейн чрез залесяване, особено в планински и хълмисти области.

Европейски съюз
Кохезионен фонд

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ОКОЛНА СРЕДА 2007–2013 г.”

Решения за
по-добър живот

- Опазват, защитават ефективно и, където е възможно, да възстановяват влажни зони и заливни тераси във влошено екологично състояние вкл. речни меандри, мъртви завои, като специално внимание се обръща на възстановяване хидравличната връзка между реката и нейната заливна тераса. Поддържането на растителността по речното корито е необходимо за осигуряване на богато биоразнообразие, както и за намаляване на вредния ефект от наводненията.
- Подобряват възстановяването на земите чрез намаляване дренирането на ландшафта и преустановяване укрепването на бреговете. Всички дейности свързани с пресушаване на блата и други влажни територии следва да се смятат за противоположни за целите на превенция на наводненията.
- Възстановяване на някогашните заливни тераси и езера, където е възможно, чрез преместване на диги и прокарване на отвори в тях към части, които са под водното ниво с оглед използването на тези терени за водозадържане.
- Разтоварват контролирано наднормени водни количества в естествени и изкуствени (които, по принцип, се използват временно) водозадържащи зони.
- Осигуряват подходящо земеползване в зони предразположени към заливане и ерозия, осигуряват опазването на почвите предотвратявайки уплътняване и ерозия, развиват мрежа от селскостопански пътища и практики, които отчитат целите на водозадържането и екологичните изисквания. Променят растителността (затревявяне на речните брегове и заливни тераси, промяна на обработваема земя в пасища). Това води до намаляване на замърсяването на реките от пестициди, азотни и фосфорни съединения (т.нар. хранителни вещества).
- Разработване на управляеми полдери, които трябва да се използват като екстензивни пасища или за възстановяване на алувиални гори в някогашните заливни тераси на реките.
- Повишават провеждащия капацитет на речното корито в средните и долни части на реките, където бреговете са с естествен малък наклон, чрез отстраняване на препятствията създадени от човека по пътя на течението. За целта се препоръчва насърчаване на подходящо земеползване, възстановяване на пасища и мозаечен тип заливни гори, създаване на байпаси, увеличаване на провеждащия капацитет в секциите с мостове и др.

Европейски съюз
Кохезионен фонд

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ОКОЛНА СРЕДА 2007–2013 г.”

Решения за
по-добър живот

- Измерват ефективността на предприетите действия за провеждане на високите вълни, по-специално изместване на диги и създаване на полдери.
- Ограничават уплътняването на почвите като следствие на урбанизацията (в това число застрояването на жилищни, индустриални и бизнес зони, както и пътища). Мерките срещу този процес спомагат инфилтрирането на дъждовните води в почвите.
- Наводненията могат да бъдат причинени от преливане на речното корито, но също и от силни валежи над градовете в комбинация с неподходяща и некачествена канализация. Особено внимание трябва да се обърне на отвеждането и дренирането на дъждовните води и в частност на канализационните мрежи на големите градове. За определяне на проектното ниво за защита на канализационната мрежа са необходими специална оценка на риска и проучване за приложимостта, отчитащи възможностите за реинфилтрация на дъждовните води, разделянето на мрежите за дъждовни и отпадни води, повишаване на капацитета за задържане.
- Въпреки спецификата на отделните случаи и басейни, холистичният подход трябва да се прилага за целия водосборен басейн на реката. В някои басейни това трябва да се прилага за техническите структури, проектирани за контролиране на притока във водозадържащи зони и тяхното управление. Управлението на тези зони не трябва да служи само за предотвратяване на риска от наводненията на местно ниво, но и съобразно с целия басейн. За тази цел трябва да бъдат разработени организационни схеми.
- Да се разработят нови схеми от привлекателни мерки (дори и временни) към програмите за действие с цел развитие на изкуствени полдери за водозадържане, ограничаване или забрана на селскостопански дейности, които предизвикват ерозия и забързват речния отток, ограничават влошаването на почвения слой в застроени зони и позволяват одържавяването на терени, които са в голям риск и чието ползване може да доведе до човешки жертви.

Европейски съюз
Кохезионен фонд

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ОКОЛНА СРЕДА 2007–2013 г.“

Решения за
по-добър живот

3.11. Земеползване, зонирание и оценка на риска

1. Управлението на водите и пространственото планиране в дългосрочен период трябва да се съсредоточат върху постигането на равновесие между икономическото развитие и застрояването от една страна и, необходимостта от осигуряване на пространство за забавяне на високата вълна и водозадържане – това пространство трябва да бъде предвидено и очертано отсега. Изискванията на превенцията от наводнения трябва да се превърнат в един от водещите принципи в пространственото планиране.
2. При определянето на наводняемите зони трябва да се има предвид, че те могат да изискват многоцелеви и/или междусекторни действия като защита от наводнения, опазване на природата, защита на ценни видове и местообитания, защита на източници за питейни води. Необходимо е да бъдат отчетени всички елементи, нуждаещи се от някакъв вид защита.
3. Заливаемите зони трябва да бъдат установени и определени чрез нормативен документ като приоритетни места за водозадържане или за възстановяване на естествения речен режим, доколкото е приемливо. Целта е да се предотврати строеж на всякакъв вид брегови укрепвания, както и други строителни работи увреждащи естествения отток, които не могат да бъдат оправдани със защитата на гъсто населени зони.
4. Прекратяване на строителството в зони непосредствено под риска от наводнения, свлачища и аварии от язовири. Изключенията трябва да бъдат ограничени до обекти от крайна необходимост. Приспособяване на ползването към рисковете в наводняемите зони за намаляване на възможността от щети. Строг мониторинг на застрояването в близост до такива зони и редовно публикуване на сравнения с предходното положение.
5. Големи съоръжения, строежи и дейности с опасни вещества в тези зони трябва да бъдат обект на административни разрешителни режими. Приспособяване на изисквания, ограничения и забрани трябва да се основава на оценката на риска. Преди всичко, осъществяването на каквито и да било дейности, не трябва да възпрепятства задържането или съхранението на водите и следва да се ръководи от принципа, че водните проблеми не бива да бъдат прехвърляни надолу по течението на един басейн.
6. Трябва да бъдат направени анализи на уязвимостта за съществуващите индустриални и търговски обекти, недвижими имоти и строителство,

Европейски съюз
Кохезионен фонд

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ОКОЛНА СРЕДА 2007–2013 г.”

Решения за
по-добър живот

съоръжения за доставка на питейна вода и пречистване, ферми и др. разположени в заливаемите зони. Целта е да се направи оценка на последствията при бедствие и да бъдат предложени мерки за тяхното намаляване и разработването на планове за аварийни действия.

7. Особено важните за функциониране на обществото постройки, съоръжения и инсталации трябва да бъдат обект на специално внимание и в зоните, които не са заливаеми, но са разположени в близост до тях. Единствено неразривно свързаните с управлението на водите дейности и обекти, както и тези, които по социални причини не могат да бъдат осъществени другаде, следва да бъдат разрешени.
8. Ако след интегрирана оценка на даден обект или дейност, се достигне до извода, че те могат да имат негативен ефект върху бъдещата сигурност или могат да изострят проблеми свързани с водите, следва да се предложат мерки за намаляване на вредното въздействие и, от своя страна, тези мерки също да бъдат оценени за възможни негативни въздействия. Разноските по осъществяването на тези мерки следва да понесе инициаторът на дейностите.
9. Съществуващите обекти в риск следва да бъдат приспособени към опасността от наводнения, но и към другите водни въздействия. В много от случаите подходящо строителство и мерки за противодействие на бедствията могат да допринесат за намаляване на вредите повече от структурните и природосъобразните мерки взети заедно. Строителни работи в потенциални заливаеми зони трябва да вземат предвид новаторски и алтернативни строителни методи, които съчетават необходимостта от осигуряване на пространство за водите и отчитат проблемите свързани с водите. Тези препоръки и изисквания в крайна сметка могат да доведат до установяването на задължителни стандарти за строителство в заливаеми зони.
10. Обозначаване и намаляване на уязвимостта на съществуващата инфраструктура в заливаемите зони (водопроводи, електропроводи, транспортни и комуникационни мрежи, обществени сгради и др.). Особено внимание трябва да се обърне на транспортната мрежа, тъй като при аварийни действия нарушението ѝ може да попречи на евакуационни действия.

Европейски съюз
Кохезионен фонд

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ОКОЛНА СРЕДА 2007–2013 г.”

Решения за
по-добър живот

3.12. Структурни мерки

1. Наводненията през последните десетилетия показаха ясно слабите места на защитните структури и, в някои случаи, на организацията при аварийни ситуации. Подобряване на структурите може да бъде осъществявано чрез подсилване за предотвратяване на преливане или нарушения в основите. От друга страна обаче, язовири и диги не могат да осигурят защита над нивото, за което са проектирани и създават фалшиво чувство за сигурност на население и инвеститори, особено в естествените заливни тераси на реките. Така или иначе, дори след изпълнението на всички неструктурни мерки, все още съществува риск от наводнения, който може да бъде намален чрез технически средства за защита от наводнения.
2. Защитата от наводнения никога не може да бъде пълна и безусловна – може да бъде достигнато само определено ниво на защита срещу бедствието. Концепцията за “остатъчният риск” трябва да бъде взета предвид при всяка структура за контрол на наводнения. Това означава ясно да бъде определено проектното ниво на благонадеждност, местните условия, които могат да предизвикат слабости, определяне на риска в защитената заливна тераса, вероятността от преливане и аварии в дигите, и това да бъде ясно обяснено на обществеността.
3. Където е необходимо строеж на нови структури, поддръжка и преустройство на съществуващите за подsigуряване на тяхната сигурност и ниво на защита, да се предвидят най-добрите налични технологии. Това трябва да бъде направено с дългосрочна визия и отчитайки влиянието на променящия се климат върху речния отток.
4. При реализирането на структурни мерки трябва да се отчита тяхното влияние нагоре и надолу по течението, както и влиянието върху околната среда. Като следствие от тях не трябва да нараства риска от наводнения, свлачища и аварии на язовири на други места.
5. Прилагане на многокритериен анализ за мерките за защита от наводнения и ерозия с оглед доказването на тяхната ефективност и за вземане на правилното решение за или против реализирането им.
6. Големите язовири могат да имат сериозен ефект за намаляването на щетите от наводнения надолу по течението, особено когато заливните долини имат нисък капацитет за забавяне на високата вълна. Сигурността на язовирите,

Европейски съюз
Кохезионен фонд

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ОКОЛНА СРЕДА 2007–2013 г.“

Решения за
по-добър живот

управлението им по време на кризи и законовата рамка за това трябва да са налице. Междусекторното сътрудничество в басейна трябва да включва собствениците и управляващите язовирите.

7. При управлението на язовири и полдери по време на бедствие трябва да се отчита състоянието на цялата речна система, вкл. на територията на други държави.
8. В рамките на дългосрочна стратегия да се разгледат възможностите за преместването на диги и други структурни защиты, когато те се нуждаят от преустройство или поправки.
9. Осъществяването на защитата от наводнения в жилищни зони с ограничено пространство чрез стени, подвижни прегради или торби с пясък, трябва да се вписва в систематичното планиране. Използването на временни форми за защита може да осигури необходимата маневреност и да повиши възможностите за ефективно управление в зависимост от типа и мащаба на бедствието. Разгръщането на тези мерки също трябва да има предвид развитието на наводнението надолу по течението.

3.13. Системи за ранно предупреждение и прогнози

1. Промяната на климата през следващите десетилетия поставя ударение върху необходимостта от системи за ранно предупреждение и прогнозиране на наводненията, особено в заливаемите зони с висок риск.
2. Прогнозирането на наводненията допълва ефективно другите мерки за предпазване от наводнения – водозадържане, земеползване, структурни мерки, аварийни действия и повишаване съзнанието на обществеността.
3. Основният риск при оперирането на системите за ранно предупреждение е възможността от “фалшива тревога” в следствие от по-ранно или по-късно предвиждане на опасността. Тази несигурност е резултат от избора на параметрите и техните стойности в хидроложкия и речния модел, както и недостатъчните данни за предишни бедствия в басейна. Историческите записи трябва да се поддържат и да оформят база данни.
4. Традиционните измервателни инструменти, доколкото е възможно, трябва да продължават да играят основна роля. Подробната информация, доставяна чрез

Европейски съюз
Кохезионен фонд

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ОКОЛНА СРЕДА 2007–2013 г.”

Решения за
по-добър живот

нови методи като радари и цифрови прогнози, трябва да става все по-достъпна. Традиционните и новаторските технологии трябва да съществуват в хармония по ефективен начин и да бъдат използвани за взаимна проверка и сравняване на данните.

5. Разпространението на информация е специфична дейност, която изисква значителен опит при местни условия. Информирането трябва да става в съответствие с отработени подходи, използвайки ефективни информационни технологии.
6. Да се използват исторически данни и опит за постигането на по-добри резултати. Качествено прилагане на този подход може да спаси човешки животи и имущество.
7. Навременната и надеждна система за ранно предупреждение и прогнози, зависеща повече от последователността в хидрометеорологичния басейн отколкото от отделни сектори, е едно от основните условия за подобряване на защитата от наводнения.
8. За удължаване времето за реакция, ефективната система за ранно предупреждение и прогнози трябва да бъде подпомагана от метеорологична информация и най-ранно предупреждение за извънредни климатични условия.
9. Екипите, обслужващи системите трябва да бъдат съставени от метеоролози, хидролози, хидроинженери и дори кризисни мениджъри способни да доставят двадесет и четири часова прогноза и мониторинг всеки ден от годината.
10. За целия речен басейн трябва да бъде създадена съвместима метеорологична и хидроложка информационна система, по възможност снабдена с напълно автоматизирана комуникационна система. Опитът показва, че е необходимо наличието на много информация за измервателните и комуникационни системи, особено при тежкото положение по време на бедствени ситуации.
11. В случаите когато прогнозният модел не покрива цялата водосборна област, а са разработени модели само за отделни части от басейна по технически, научни или административни причини, от най-голямо значение е да се осигури подходящата връзка между тях.
12. Моделите за прогнозиране на наводненията трябва да бъдат разработени, проверени, одобрени, хармонизирани на национално ниво, както и с другите държави по поречието. Те трябва да бъдат, въведени в употреба и редовно да

Европейски съюз
Кохезионен фонд

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ОКОЛНА СРЕДА 2007–2013 г.”

Решения за
по-добър живот

се осъвременяват за цялото течение на реката, както и за по-значителните ѝ притоци. Това означава редовно уеднаквяване на техническите процедури за хидроложко и метеорологично прогнозиране, процедурите за използване, съхраняване и обмен на данни между компетентните органи в рамките на речния басейн и на национално ниво, както и между съседните държави.

13. Поради краткото време за реакция при поройни наводнения, ранното предупреждение трябва да се основава на информация в реално време от мрежата от автоматични уреди за измерване на дъжд, комбинирана с количествени данни за валежите от радари. Системата за предупреждение за наводнения трябва да е децентрализирана и в състояние да подава предупреждения на местно ниво, които биха се забавили, ако първо трябва да бъдат обработени на централно ниво.
14. Подобни спешни ситуации възникват при поройни наводнения в градски зони. Поради голямото въздействие и вреден ефект тук трябва да бъдат положени големи усилия за постигане на надеждно предупреждение чрез измерване на валежните количества в реално време и водното ниво в канализацията. Изисква се много подробно познаване на канализационната система.
15. Мониторинг, изследване и прогнозиране на наводненията, причинени от ледникови натрупвания се извършват чрез предварително познаване на развитието на натрупването и скоростта на топене, както и познаване на морфологията на реката.
16. Автоматична информационна система за предоставяне и обмен на данни относно управлението на по-важните язовири, водни резервоари и други структури, трябва да бъде създадена и управлявана съвместно със системите за ранно предупреждение и другите участници в защитата от наводнения. Това е необходима предпоставка и за управление в реално време на язовири и полдери в речния басейн по време на бедствие.
17. Ефективните и надеждни системи за ранно предупреждение и прогнози се установяват, на съответното ниво, за да информират властите и гражданите в застрашените зони. Класическите и нови средства като официално предупреждение, държавни и частни телевизионни канали, сателитни комуникационни системи, алармиращи повиквания по радио и мобилни телефони, Интернет и т.н. трябва да бъдат използвани и съобразени с

Европейски съюз
Кохезионен фонд

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ОКОЛНА СРЕДА 2007–2013 г.“

Решения за
по-добър живот

технологичния прогрес. Плановете за действие и сигнализация трябва да бъдат съобразени с местните условия.

3.14. Аварийни действия при наводнение

1. Необходими са подробни национални и местни аварийни планове за наводненията. Те трябва да бъдат подготвени в съответните срокове и поддържани в оперативна готовност, където съществува риск от наводнения и други водни проблеми. Дори и на местата, където рискът не е голям, отговорните организации трябва да провеждат различни тренировъчни и информационни дейности с цел повишаване на отговорността и готовността сред обществото.
2. Тези планове трябва да обезпечават кризисното управление преди, по време и след наводнението: организационни схеми с ясно определени отговорности и правомощия на всички нива (национално, басейново и местно), подготовка и снабдяване на кризисния щаб с информация за бедствието на местно и национално ниво; потенциални рискове; осигуряване на експертизи, специалисти и ресурси; препоръки към обществеността; навременна информация за състоянието на болници, старчески домове и др.
3. Органите на властта трябва да разполагат с капацитет при бедствия осигурявайки пълна координация на информационните системи и съществуващите форми за подпомагане съобразно съответния аварийен план.
4. Аварийните планове трябва да включват всички важни технически и съответните други данни за поречието и защитните структури, както и възможностите за защита записани в подходяща форма и система. Тези планове са крайно необходими за инженерната оценка на условията и капацитета на защита не само по време на бедствието. Те могат да служат като базисна информация за основание при определяне на приоритетите на устройствените планове. Тези планове трябва да са на разположение в местните, регионални и национални центрове за спешни действия и следва да бъдат редовно осъвременявани.
5. Планове за локализиране трябва да бъдат подготвени за всяка отделна заливна долина и при непредвидена авария и пробив в защитните съоръжения да осигурят контрол върху разпространяващите се води чрез водозадържане или контрол на оттока на границата на зоната.

Европейски съюз
Кохезионен фонд

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ОКОЛНА СРЕДА 2007–2013 г.”

Решения за
по-добър живот

6. Евакуационните планове трябва да се основават на информацията, заложена за локализиране в тези планове с оглед повишаване ефективността на мерките за спасяване на хора, домашни животни и движимо имущество, както и за отстраняването на опасни вещества, предотвратявайки риска от замърсяване.
7. Персоналът на органите, отговорни за поддръжката и управлението на защитните съоръжения, трябва да е трениран и в готовност при аварийни ситуации. Организацията трябва да е добре структурирана на всички нива (местно/басейново/национално), персоналните отговорности и правомощия трябва да бъдат ясно определени и осигуряването на опитен ръководител на всяко подразделение.
8. Системни инспекции и планиране на действията могат да подобрят готовността. На местно ниво тези органи оперират със защитните структури и трябва да записват в планове всяко подобрение на секциите което може да има отражение при аварийна ситуация.
9. Трябва да бъде разработена и въведена в употреба ефективна система и технология за наблюдение на защитните съоръжения.
10. Най-ефективният подход при предпазване от ледникови натрупвания са обучения за подобряване на провеждащата способност на реката. Обучението трябва да обхваща цяла естествена единица от течението на реката. Специално внимание трябва да се обръща на бродове, стеснявания и застроени завои.
11. Редовно трябва да се организират съвместни учения за подобряване на съдействието между водните служби, спасителни служби, полиция, армия, собственици на водоелектрически централи и местна индустрия. Споделянето на опит и коментирането на анализите на риска между всички заинтересовани партньори е основата на ефективната подготовка и планирането на действия в аварийна ситуация. Изключително важно е информацията от анализите да бъде приспособена за местните нужди. Това става най-добре чрез провеждането на семинари и обучения, на които участват заедно научни работници и практики.
12. За адекватна реакция на природното бедствие заинтересованите страни трябва да предвидят и подготвят помощни средства за посрещане на спешните нужди – възстановяване на разрушени сгради, инфраструктура и защитни съоръжения; възстановяване на околната среда и икономическата дейност в наводнената зона – имайки предвид, че всичко може да бъде преустроено така, че следващия път да бъде по-малко уязвимо.

Европейски съюз
Кохезионен фонд

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ОКОЛНА СРЕДА 2007–2013 г.”

Решения за
по-добър живот

13. След наводнението трябва да се направят изводи чрез мобилизирането на служители от различни администрации, които да се срещнат с различни заинтересовани страни засегнати и участвали в събитието. След редица консултации трябва да бъде подготвен доклад за положението, включващ препоръки за подобряване на ситуацията и предложения за кратко и средносрочни действия – преработване на планове, организационни структури и т.н.
14. Въпреки предпазните мерки, бедствията винаги създават дълбоки психологични травми в пострадалите. Спасителните екипи трябва да включват психологична помощ, която понякога трябва да продължи няколко месеца след бедствието.

3.15. Предотвратяване на замърсяването

1. Наводненията имат сериозни последствия за околната среда и човешкото здраве поради уязвимостта на малките източници за питейна вода и отходната канализация. Нарушенията във водопроводните и канализационните системи по време на бедствие, води до големи здравни и финансови рискове. Трябва да бъдат взети предпазни мерки за предотвратяване на вредите по тези инфраструктури. Трябва да бъдат планирани алтернативни решения, които да гарантират водоснабдяването и функционирането на канализацията при авария.
2. В заливаемите зони трябва да бъдат взети предпазни мерки и за намаляване на вредното въздействие на наводненията върху водни и сухоземни екосистеми: т.е. да бъде ограничено дифузното замърсяване на повърхностни води, ограничаване на възможностите за проникване на замърсени води във водните тела и, чрез инфилтрация, в подземните води.
3. Наличните стоки и материали в индустриални, жилищни (масла, горива) и селскостопански (пестициди, торове) зони трябва да бъдат оценени за тяхната токсичност, запалителна способност и експлозивност. Най-добрата предпазна мярка е опасните вещества да бъдат складиран извън заливаемите зони, или складовете да бъдат издигани на високи платформи. В зависимост от вида и количеството на засегнатите вещества трябва да се търсят индивидуални решения.
4. Опитът показва, че отоплителните системи с горива на нефтена основа представляват голяма опасност, ако не са осигурени срещу наводнения. В много

Европейски съюз
Кохезионен фонд

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ОКОЛНА СРЕДА 2007–2013 г.”

Решения за
по-добър живот

от случаите това се оказва основния проблем за възстановяване на условията за живеене в сгради засегнати от наводнения.

5. Аварийното планиране и мерките срещу вредното въздействие на замърсяванията на водните екосистеми при малки и средни наводнения трябва да бъдат подготвени предварително и поддържани в готовност, осигурявайки ефективно обезопасяване и евакуационните планове на опасните материали. Необходимо е сътрудничеството на информационните системи и на съществуващите форми за помощ (администрация, пожарна служба, хуманитарни организации и др.), както и провеждането на редовни учения.
6. Международни и регионални системи за наблюдение и предупреждение трябва да бъдат приведени в действие с цел осигуряването на ранно предупреждение в случай на трансгранично замърсяване, както в случаите на наводнение или ледникови натрупвания.

4. ИЗБОР НА МЕРКИ И ТЕХНИТЕ ПАРАМЕТРИ

Определящи за избора на конкретни мерки са националните приоритети и определените цели. Изборът на една мярка се определя от ефекта, който тя оказва по категории: „Човешкото здраве”, „Стопанска дейност”, „Околна среда” и „Културно наследство”.

Мерки могат да бъдат определени при условие, че има поставена цел и то само за конкретния РЗПРН. Примерно, една структурна мярка - изграждане на дига за защита на населено място, ще има ефект и ще намали риска на категория „Човешко здраве”, евентуално и на „Стопанска дейност” в случай, че в защитения район се намира в промишлена зона. Същата мярка – изграждане на дига, но за защита примерно на тракийска гробница, ще има ефект и ще намали риска на категория „Културно наследство”, евентуално и на „Околна среда” в случай, че в района има защитена територия.

Неструктурните мерки са за предпочитане като по-щадящи околната среда и по-ефективни, поради това че са насочени към хората и изграждат своеобразен социален капитал.

Европейски съюз
Кохезионен фонд

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ОКОЛНА СРЕДА 2007–2013 г.“

Решения за
по-добър живот

4.1. Каталог и база данни

В **Базата данни** са идентифицирани 154 отделни мерки, обединени в 6 групи. Всяка от мерките е характеризирана по 46 параметъра.

В **Каталога**, същите мерки са структурирани и кодирани по аспекти на УРН. Така Каталогът има 5 групи с 20 подгрупи към тях, както следва:

Предотвратяване (Пр)

1. Избягване;
2. Отстраняване или преместване;
3. Намаляване;
4. Друго предотвратяване.

Защита (Защ)

1. Управление на оттока и речните басейни ;
2. Регулиране на оттока;
3. Канали, крайбрежни и заливаеми ивици;
4. Управление на повърхностни води;
5. Друга защита.

Подготвеност (По)

1. Прогнози и предупреждения за наводнения;
2. Планиране на реакция при извънредни ситуации;
3. Обществена осведоменост и готовност;
4. Друга готовност.

Възстановяване и преглед/Придобит опит (В)

1. Индивидуално и социално възстановяване;
2. Възстановяване на околната среда;
3. Друго възстановяване и преглед;

Реакция при наводнение (Р)

1. Национално ниво;
2. Басейново ниво;
3. Областно или общинско ниво;
4. Друго ниво;

Други (Др)

Друго структуриране на мерките е направено по критерия „тип на мярката“, съгласно обозначенията, представени в таблица 1. Тъй като някои от мерките от националния

Европейски съюз
Кохезионен фонд

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ОКОЛНА СРЕДА 2007–2013 г.”

Решения за
по-добър живот

каталог са много по-обхватни и разнообразни, се оказва, че трудно могат да бъдат отнесени само към една група от посочените в таблица 1. Затова някои мерки от каталога имат по две обозначения.

Таблица 1: Кодове на типовете мерки

Обозначение	Тип на мярката
M11	Не се изисква действие, не се предлага мярка за намаляване риска от наводнения в зони с потенциален риск от наводнение, или друг определен район.
M21	Предотвратяване и избягване, мярка за предотвратяване на локализирането на нови или допълнителни действия в опасните зони, като например политика за планиране използването на земята или регулации.
M22	Превенция, премахване или преместване, мярка за премахване на действия за намаляване на неблагоприятните последици в опасните райони, или преместване на дейности към области с по-ниска вероятност от наводнения и/или на по-ниска опасност.
M23	Превенция, намаляване, мярка за адаптиране дейности за намаляване на неблагоприятните последици, в случай на наводнения на сгради, обществена инфраструктура и др.
M24	Превенция, други превенция, друга мярка за засилване на превенцията на риска от наводнения. (Моля вижте пълното описание в FDCCommon schema)
M31	Защита на управлението на природните наводнения / управление на оттока и на водосборния басейн. Мерки за намаляване на водния отток чрез естествени или изкуствени системи за отводняване (Моля вижте пълното описание в FDCCommon schema)
M32	Защита, регулиране на водния отток, мерки, включващи физически въздействия за регулиране на оттока. (Моля вижте пълното описание в FDCCommon schema)
M33	Защита, канал, брегово и заливно строителство, мерки, включващи физически въздействия в сладководни канали (Моля вижте пълното описание в FDCCommon schema)
M34	Защита, управление на повърхностните води, мерките, които включват физически въздействия за намаляване на наводненията, причинени от повърхностните води. (Моля вижте пълното описание в FDCCommon schema)
M35	Защита, друг вид защита, друга мярка за подобряване на защита от наводнения. (Моля вижте пълното описание в FDCCommon schema)
M41	Подготвеност, прогнозиране и предупреждение за наводнения, мярка за създаване или подобряване на система за прогнозиране и предупреждение за наводнения
M42	Подготвеност, планиране отговори на спешни събития / планиране на извънредни ситуации. (Моля вижте пълното описание в FDCCommon schema)
M43	Подготвеност, обществена информираност и подготвеност, мярка за създаване на система или за подобряване на обществената информираност и подготвеност за наводнения
M44	Подготвеност, друга подготвеност, друга мярка за създаване или засилване на подготвеността за наводнения и за намаляване на неблагоприятните последици от тях.
M51	Възстановяване и преглед (Планирането за възстановяване и етапът на преглед са основна част от подготвеността). (Моля вижте пълното описание в FDCCommon schema)
M52	Възстановяване и преглед, възстановяване на околната среда, почистване и възстановителни дейности. (Моля вижте пълното описание в FDCCommon schema)

Европейски съюз
Кохезионен фонд

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ОКОЛНА СРЕДА 2007–2013 г.”

Решения за
по-добър живот

Обозначение	Тип на мярката
M53	Възстановяване и преглед, друг, други уроци от възстановяването и прегледа, научени от наводненията. Застрахователни политики
M61	Друг

Кодирането на мерките е направено на български и латиница по следния начин. Всички мерки попадат поне в две групи от посочените по-горе 6 групи. Например мярката за изграждане на язовир попада в три подгрупи на аспектите за УРН: предотвратяване, защита и реакция. За да може да се филтрира по всяка една от тези три групи, кодът на мярката трябва да съдържа индикация за принадлежност към всяка една от тези групи. Другото следствие от принадлежността на мерките към няколко групи е неизбежното им повтаряне във всяка една от групите, към която те принадлежат. При организиране на системата за номериране на мерките е взето предвид, че всяка мярка трябва да има един идентификационен код, който да показва принадлежността ѝ към групите по аспекти на УРН.

По този начин са създадени кодовете на мерките. За илюстрация ще дадем пример с първата мярка от Националния каталог - Залесяване на бреговете и заливаемите тераси с подходящи дървесни видове. Тази мярка попада в три групи по аспекти на УРН: предотвратяване, възстановяване и преглед и реакция. За получаване на код, освен по принадлежност по групи е идентифициран и номерът на мярката по подреждането ѝ в базата данни по структурни и неструктурни групи и подгрупи. Така мярката - Залесяване на бреговете и заливаемите тераси с подходящи дървесни видове заема първо място в групата на предотвратяване, както и в групата на възстановяване и в групата преглед и реакция. Кодът на мярката следователно е Пр1-В1-Р1.

Кодирането на латиница е направено по подобна логика. При него са използвани съкращения на латиница (представени в скобите по-долу), които произтичат от съответното наименование на английски език, по следния начин:

- **Предотвратяване (Пр) Prevention (PRE)**
- **Защита (Заш) Protection (PRO)**
- **Подготвеност (По) Preparedness (PREP)**
- **Възстановяване и преглед/Придобит опит (В) Restoration and Review (RR)**
- **Реакция при наводнение (Р) Reaction (REAC)**
- **Други (Др) Other (O)**

Европейски съюз
Кохезионен фонд

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ОКОЛНА СРЕДА 2007–2013 г.”

Решения за
по-добър живот

Кодовете на латиница са разработени във връзка с докладването и са съобразени с изискванията на EC Guidance for Reporting under the Floods Directive (2007/60/EC), 2013. Според този документ кодовете на мерки, които се използват за докладване по РДВ и по Директивата за наводненията трябва да бъдат еднакви. Тези кодове използват само главни батински букви и цифри, които са подчертани, съгласно изискванията на възложителя.

Отново за илюстрация ще вземем първата мярка от Националния каталог - Залесяване на бреговете и заливаемите тераси с подходящи дървесни видове, която има код на кирилица Пр1-В1-Р1. Като се следва описания по-горе начин за кодиране на латиница, нейният код става **PRE1-RR1-REAC1**.

По този начин има една база данни, разработената в отделна таблица на Excel, която съдържа подробна информация за мерките и други таблици, разработени също на Excel, които представят мерките по аспекти на УРН. Тези таблици представляват съдържанието на документа – Национален каталог с мерки за УРН.

4.2. Цени на мерките и методологически подход за тяхното определяне

Както беше посочено по-горе, в Каталога има информация за **цена на мярката**. В настоящата част на указанията е представена подробна информация за формиране на цената и остойностяване на мерките.

Разграничават се три типа мерки:

- Мерки, при които остойностяването е неприложимо
- Мерки, при които е приложимо остойностяване при определени допускания и информационно осигуряване
- Мерки, при които е възможно остойностяване, само след конкретизация на индивидуалните параметри на мярката и допълнителни проучвания в т.ч. и прединвестиционни.

4.2.1. Мерки, при които остойностяването е неприложимо

Това са мерки, попадащи в обхвата на услугите, които са нормативно вменени за предоставяне от съответните държавни ведомства/агенции, местните власти, Вик

Европейски съюз
Кохезионен фонд

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ОКОЛНА СРЕДА 2007–2013 г.“

Решения за
по-добър живот

дружествата или хидромелиоративните дружества. В случая с настоящия каталог такива мерки са свързани с:

- Разработване на нормативни документи
- Изготвяне на становища
- Извършване на контролни дейности и мониторинг
- Въвеждане на ограничителни условия, забрани и разрешителни режими
- Международно сътрудничество, изготвяне на рамкови споразумения и др.

Предоставянето на тези услуги се извършва от съответните власти наред с редица други услуги и се финансира от техните бюджети. Това прави невъзможно остойностяването на тези услуги по отделно. Срещу всяка от мерките от този характер в каталога е изписано „неприложимо“. Практиката при разработването на стратегически документи в различни сектори/различни нива на управление (регионално/областно/общинско) показва, че мерки с подобен характер също не се остойностяват.

Независимо от това, че при този тип мерки е неприложимо остойностяването, определени техни елементи (като напр. отчуждаване, геодезическо заснемане и др.) биха могли да бъдат остойностени. Тези параметри са разгледани по-долу в т. 2.

4.2.2. Мерки, при които е приложимо остойностяване

Това могат да бъдат както инвестиционни мерки, така и неинвестиционни "меки" мерки. По-долу мерките са разгледани в няколко тематични групи в зависимост от използвания подход за остойностяване.

При мерките с инвестиционен характер е извършено както остойностяване на инвестицията на единица мярка, така и остойностяване на оперативните разходи.

Възможно е инвестицията да включва както строително-ремонтни работи, придобиване на ДМА и др., така и разходи за проектиране, геодезическо заснемане и отчуждаване на терени. В тази връзка е необходимо да се вземат предвид следните ориентировъчни цени за тези разходи:

- Разходи за геодезическо заснемане. Цената за конкретен вид геодезическо заснемане може да се определи, след като станат ясни местоположението на

Европейски съюз
Кохезионен фонд

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ОКОЛНА СРЕДА 2007–2013 г.”

Решения за
по-добър живот

обекта, качество на изходните данни, а от там съответно необходимата техника на работа, тип инструменти, които ще се използват, стойност на вложените материали, изискваната точност, метеорологичните условия и др. Ориентировъчната средна цена за геодезическо заснемане може да се определи като 100 лв. без ДДС + 9 лв. без ДДС за всяка точка от границата на терена. Тази средна цена е определена на базата на проучване на цените на организации, предоставящи подобни услуги. Необходимо е да се отбележи, че за предоставяне на услуги при специфични характеристики на терена, фирмите не предоставят средна цена на услугата, а посочват "цена при договаряне". При допускане за до 10 точки на 1 декар средната цена за геодезическо заснемане на 1 декар е изчислена в диапазона 150-190 лв./дка без ДДС.

- Разходи за проектиране. Разходите за проектиране варират в диапазона 1-3% от стойността на строително-ремонтните работи. Този % е определен експертно на база анализ на бюджети на проекти в сферата на управлението на риска от наводнения и практиката в тази област.
- Цена на консултантски услуги за изготвяне на различни експертни становища и оценки - 50 лв./час без ДДС. (съгласно Методиката за определяне на размера на възнагражденията за предоставяне на проектантски услуги от инженерите в устройственото планиране и в инвестиционното проектиране).
- Разходи за отчуждаване. При остойностяването на разходите за отчуждаване се препоръчва използването на средна цена на един декар земеделска земя за 2013 г. по официални данни на НСИ - 594 лв./дка без ДДС. Тази средна цена е приложима за по-голямата част от страната, но същевременно има територии, за които е необходимо да се работи по пазарни цени. Такива са териториите в Добруджа, където се препоръчва използването на средна цена от 2000 лв./дка без ДДС, а цените за териториите по Черноморското крайбрежие могат да варират като достигат и до 100 хил. лв. /дка без ДДС. Тази препоръка произтича от анализа на различни документи на държавни и общински институции, в които се препоръчва остойностяването на териториите, подлежащи на отчуждаване, да се извършва на базата на пазарни цени.

Оперативните разходи при инвестиционните мерки са остойностени на годишна база като % от общия размер на инвестицията. Този подход е приложен поради невъзможност на настоящия етап да се посочи какви разходи ще влезнат в обхвата на оперативните разходи по съответната мярка, както и точният им размер. Анализът на набор от инфраструктурни проекти в сферата на управлението на риска от наводнения

Европейски съюз
Кохезионен фонд

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ОКОЛНА СРЕДА 2007–2013 г.”

Решения за
по-добър живот

показва, че годишните оперативни разходи за поддръжката на новоизградената инфраструктура се движат в диапазона 0,3-0,5% от общия размер на инвестицията. Единственото изключение от това правило в случая е при мерките свързани с канализация, където по-долу са разгледани оперативните разходи.

При мерките с неинвестиционен характер (т.нар. "неструктурни" мерки) е направено остойностяване на единица мярка, като разходите по своята същност имат оперативен характер.

Всички мерки, при които е приложимо остойностяване, са разгледани на тематичен принцип по-долу.

Мерки, свързани с обучение

Остойностяването на мерките свързани с обучение е изготвено за:

- Обучения, изпълнявани в населеното място, от където са участниците
- Обучения, изпълнявани извън населеното място, от където са участниците.

Допусканията, на базата на които е извършено остойностяването, са направени въз основа на анализ на практическото приложение на проекти за обучение, финансирани по линия на ОПАК 2007-2013 г.

За обучения, изпълнявани в населеното място, от където са участниците, е изчислена средна цена на 1 участник в размер на 50 лв. без ДДС. Остойностяването е направено при следните допускания:

- Средна цена на 1 храноден за 1 участник в размер на 25 лв. без ДДС
- Средна цена на папка с обучителни материали за 1 участник в размер на 5 лв. без ДДС
- Усреднени разходи за хонорари на треньорите за 3-дневен семинар на 1 участник в размер на 15 лв. без ДДС
- Средна цена на наем на зала и оборудване за 3-дневен семинар на 1 участник в размер на 5 лв. без ДДС

За обучения, изпълнявани извън населеното място, от където са участниците, е изчислена средна цена на 1 участник в размер на 120 лв. без ДДС. Остойностяването е направено при следните допускания:

Европейски съюз
Кохезионен фонд

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ОКОЛНА СРЕДА 2007–2013 г.”

Решения за
по-добър живот

- Средна цена за нощувка на 1 участник в размер на 50 лв. без ДДС
- Средна цена за транспорт на 1 участник в размер на 20 лв. без ДДС
- Средна цена на 1 храноден за 1 участник в размер на 25 лв. без ДДС
- Средна цена на папка с учебни материали за 1 участник в размер на 5 лв. без ДДС
- Усреднени разходи за хонорари на треньорите за 3-дневен семинар на 1 участник в размер на 15 лв. без ДДС
- Средна цена на наем на зала и оборудване за 3-дневен семинар на 1 участник в размер на 5 лв. без ДДС

Мерки свързани с подобряване на административния капацитет на институциите

Средните разходи са остойностени на 13 000 лв./годишно без ДДС за нает допълнителен служител (в т.ч. възнаграждения, осигурителни плащания; оборудване и поддръжка на работно място и др.)

Системи за мониторинг

Постоянен мониторинг на застрояването в близост до заливаемите зони. Разходите са изчислени на 200 хил.лв./годишно без ДДС на басейнова дирекция (вкл. възнаграждения и осигурителни плащания на служителите; закупуване на автомобили и др.техника; сателитно заснемане и др.оперативни разходи).

Създаване и поддържане на системи за ранно предупреждение за трансграничните водни басейни. Разходите са изчислени на 1,8 млн.лв. без ДДС на трансграничен воден басейн на базата вече изпълнени подобни проекти за басейните на р.Струма и Места.

Мерки, свързани с провеждането на обществени консултации и информиране на населението и заинтересованите страни

Съгласно „Стандарти за провеждане на обществени консултации“ на Министерски съвет на Република България се разграничават две основни групи консултациялни методи:

- Пасивни консултациялни методи

Европейски съюз
Кохезионен фонд

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ОКОЛНА СРЕДА 2007–2013 г.”

Решения за
по-добър живот

- Активни консултациялни методи.

Пасивните консултациялни методи включват проучвания на общественото мнение, проучвания на бизнеса и публикуване в интернет.

Проучванията на общественото мнение и проучванията на бизнеса се извършват посредством инструментариума на социологическите проучвания. Въз основа на проучване на оферти на социологически агенции може да се определи средна цена на национално представително социологическо проучване на населението от 20 000 лв. без ДДС (при представителна извадка от 1500 респонденти). Проучванията на бизнеса се извършват посредством полуструктурирани интервюта, като средната стойност на 1 респондент е 25 лв. без ДДС. Публикуването в интернет може да бъде разглеждано като цени за разработване на интернет страница и цени за домейн и хостинг. Въз основа на проучвания на цените на IT компании, работещи в този сектор, е изчислена средна цена за създаване на интернет страница в размер на 350 лв. без ДДС и средна годишна цена за регистрация на домейн и хостинг в размер на 10 лв. без ДДС.

Активните консултациялни методи включват:

- Преки интервюта със заинтересовани страни
- Фокус групи
- Групи за допитване до бизнеса
- Консултативни комисии
- Публични дебати/национални форуми
- Отворени дни и др.

Методът на фокус групите е качествен метод на изследване на мнението на определена група лица, на които на съвместна среща се задават въпроси с цел да се проучи мнението им по определен въпрос. Средната цена за провеждането на една фокус група от около 20 респонденти е 300 лв. без ДДС. Преките интервюта със заинтересованите страни до голяма степен се покриват с инструментариума на фокус групите с тази разлика, че на срещата присъстват повече участници.

Разходите за организация и провеждане на публичните дебати/националните форуми, отворените дни и др. са остойностени на 5000 лв. без ДДС на 1 събитие, като включват наем на зала, медийно оповестяване, информационни материали; възнаграждения и др.

Европейски съюз
Кохезионен фонд

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ОКОЛНА СРЕДА 2007–2013 г.”

Решения за
по-добър живот

Към тази група мерки могат да бъдат причислени и разнообразен набор от инструменти за информиране на населението - публикации и оповестяване в местни и национални медии; разпращане на SMS съобщения; създаване и поддържане на специализирани интернет портали и др.

Въз основа на проучване са определени следните средни цени за информиране на населението:

- Средна цена за дипляни/флаери - 580 лв. без ДДС за 10 000 бр.
- Средна цена за платена публикация в печатна медия - 600 лв. без ДДС
- Средна цена на 1 минута спот в радиостанция - 100 лв./мин. без ДДС
- Средна цена на 1 минута спот в телевизия - 1500 лв./мин. без ДДС
- Средна цена на SMS съобщение - 0,10 лв. без ДДС

Мерки свързани с провеждането на оперативни съгласувателни мероприятия на представители на държавната администрация и др. заинтересовани лица

Определена е средна цена за организиране и провеждане на работна среща в размер на 3000 лв. за среща. В тази цена е включен наем на зала, изхранване, настаняване и транспортни разходи на участниците.

Мерки, свързани с обезщетяване на земеделските производители при контролирано временно наводняване на засети селскостопански площи с цел разтоварване на наднормените водни количества

Размерът на евентуалните обезщетения е изчислен на: 115 лв./дка без ДДС за площи засети със зърнени култури; 220 лв./дка без ДДС за площи засети с технически култури; 780 лв./дка без ДДС за площи засети с фураж; 1300 лв./дка без ДДС за площи засети със зеленчуци; 460 лв./дка без ДДС за площи засети с овощни градини.

За база са използвани:

- официални данни за цени на съответните групи селскостопанска продукция, публикувани от НСИ
- официални данни за средните годишни добиви от декар за съответните групи селскостопанска продукция на Дирекция "Агростатистика" към МЗХ.

Залесителни мероприятия

Европейски съюз
Кохезионен фонд

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ОКОЛНА СРЕДА 2007–2013 г.“

Решения за
по-добър живот

Средната цена на залесителни мероприятия е изчислена на 50 лв./дка без ДДС. Остойносттаването е направено въз основа на проучване на информация от обявени обществени поръчки за залесителни мероприятия от Държавните горски стопанства в страната.

Канализационни мрежи

В рамките на тази група има мерки както с оперативен характер (свързани с текуща поддръжка), така и с инвестиционен характер (изграждане на нова и поддържане на съществуваща канализационна мрежа).

Остойносттаването на изграждане на нови канализационни мрежи с необходимия капацитет е извършено на базата на единични цени разработени и използвани при изготвянето на регионални генерални планове за обособените територии на ВиК операторите в цялата страна. Тези единични цени варират в зависимост от вида на тръбите, локализацията на териториите, в които се извършва изграждането на тези мрежи (във или извън населените места), както и в зависимост от редица други фактори. Посочените единични цени са представени подробно в приложение към настоящия доклад.

По отношение на остойносттаването на рехабилитацията на съществуващи канализационни мрежи е възприет подхода, единичните цени да са равни на цените за изграждане на нова канализационна система. Този подход е приложен и при разработването на регионални генерални планове за обособените територии на ВИК операторите в цялата страна.

Разходите за поддържане на съществуващите канализационни мрежи в добро състояние са остойностени на 3 лв./км без ДДС. Това е средна стойност, изчислена на базата на информация на оперативните разходи за канализация и общата дължина на канализационната мрежа в страната от Националната стратегия за управление и развитие на водния сектор на Република България, приета от Народното събрание.

Мерки, свързани със закриване и рекултивация на депа за отпадъци и рекултивация на нарушени терени

Мерките в тази група са с инвестиционен характер. Определянето на цената на мерките е извършено на база на проучване на средни цени за осъществяването на подобни мерки за проекти, финансирани от МОСВ (закриване и рекултивация на депа за отпадъци) и др. институции. Средните цени за посочените мерки са изчислени на 40-60 лв./кв.м. без ДДС в зависимост от характера на мярката.

Европейски съюз
Кохезионен фонд

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ОКОЛНА СРЕДА 2007–2013 г.”

Решения за
по-добър живот

Мерки, свързани със защита на речните брегове и корита от ерозия и изкуствено оформяне на речните брегове с цел забавяне на оттичането

Тези мерки могат да включват изграждане на различни съоръжения за защита на речните брегове от ерозия като напр. подпорни стени, защитни съоръжения от габиони, дънноукрепителни съоръжения и др. Въз основа на проучване на подобен род проекти, финансирани по линия на Приоритетна ос 1: „Устойчиво и интегрирано градско развитие”, Операция 1.4: „Подобряване на физическата среда и превенция на риска” на ОПРР 2007-2013 г. е изчислена средна цена от 1000 лв./м. без ДДС речен бряг (в т.ч. 700 лв./1 м. без ДДС речен бряг за строителни мероприятия и 300 лв./1 м. без ДДС речен бряг за залесителни мероприятия). Мерките, свързани с изкуственото оформяне на речните корита с цел забавяне на оттичането са остойностени средно на 700 лв./м. без ДДС речен бряг.

Създаване на управляеми полдери и малки буферни басейни

Тези управляеми полдери ще бъдат използвани като екстензивни пасища или алувиални гори в някогашните заливни тераси на реките, за контролирано разтоварване на наднормени водни количества. Тази практика е широко прилагана в Холандия, като средните цени за изграждането на тези полдери е 2000-17000 лв./ха без ДДС.

Почистване на речни участъци

Съгласно нормативната уредба, тази услуга е вменена за изпълнение на общините. Разходите за нейното предоставяне обаче се отчитат заедно с други разходи в рамките на Дейност 629 „Други дейности по околната среда” от Функция №6 „Жилищно строителство, благоустройство, комунално стопанство и опазване на околната среда”. Това не позволява остойностяването на мерките да стане на базата на тази информация. Друг възможен подход е остойностяването да бъде направено на база проучване на цените на фирми, предоставящи подобен род услуги. Резултатите от това проучване показват, че средната цена на подобни услуги варира в диапазона 300-700 лв./дка без ДДС (в зависимост от гъстотата на растителността и вида на замърсяването с отпадъци).

Създаване на зелени площи

Разходите за създаване на зелени площи са остойностени на 7000 лв./дка без ДДС на база проучване на проекти за модернизация на градската среда (включващи модернизация на зелени площи), финансирани по линия на ОПРР 2007-2013 г.

Европейски съюз
Кохезионен фонд

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ОКОЛНА СРЕДА 2007–2013 г.”

Решения за
по-добър живот

Поставяне на стационарни или мобилни защитни елементи на прозорци и врати, както и водонепропускливи преградни конструкции

Разходите са остойностени на 2000 лв./100 кв.м. без ДДС жилищна или офис сграда на базата на проучване на цени на чужди фирми, предоставящи подобен род елементи.

Изкупуване на частни терени от държавата и общините, които са в зони с голям риск от наводнение

Цената на мярката е определена въз основа на средната цена на 1 дка земеделска земя през 2013 г. съгласно данните на НСИ - 594 лв./дка без ДДС. Тази средна цена е приложима за по-голямата част от страната, но същевременно има територии, за които е необходимо да се работи по пазарни цени. Такива са териториите в Добруджа, където се препоръчва използването на средна цена от 2000 лв./дка без ДДС, а цените за териториите по Черноморското крайбрежие могат да варират, като достигат до 100 хил. лв./дка без ДДС.

4.2.3. Мерки, при които е възможно остойностяване, само след конкретизация на индивидуалните параметри на мярката

При тези мерки не може да бъде приложен подход за остойностяване на единица и е необходима конкретизация на индивидуалните параметри на мярката.

4.3. Необходимото време е разгледано като такова за проектиране и за изпълнение на мярката

В случая се придържахме към изискванията на ТС, но трябва да се има предвид, че вместо „проектиране”, по-точния термин е „подготовка”. Така е, защото има дейности за които няма проектиране, но е необходимо време за провеждане примерно на поръчка по ЗОП и свързаните с нея процедури за: подготовка на ТС и на тръжната документация, съгласуване на документацията, обявяване, провеждане на търгове и т.н. Има нормативно заложили срокове за тези процедури, като е много вероятно да има обжалване и съдебни дела.

Друг случай за „подготовка” е необходимостта от провеждане на процедура по ОВОС, която предшества работното „проектиране”. Разбираемо е, че трябва да се отчете необходимото време за ОВОС, като се има предвид и допълнителното време за евентуални съдебни дела срещу решението на директора на РИОСВ.

Внимателно трябва да се работи с взаимосвързаните мерки, като се съблюдава тяхната

Европейски съюз
Кохезионен фонд

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ОКОЛНА СРЕДА 2007–2013 г.”

Решения за
по-добър живот

логична последователност. Това се отнася най-вече за сроковете.

Под срок (необходимо време) за изпълнение на дадена мярка, трябва да се разбира и времето, което е необходимо за: разрешаване на строителството, за отчуждаване на имоти (ако се налага такава), за провеждане на процедури по ЗОП за избор на строител, за евентуални съдебни дела и т.н. , както и за изпълнение на самите СМР.

Изпълнението на указанията и правилното разполагане на дадена мярка във времето е от изключителна важност за съставяне на реална програма от мерки, както и за нейното финансово обезпечаване.

4.4. Отговорен орган за изпълнение на мярката

При попълване на колона **„Отговорен орган за изпълнение на мярката”** в Приложение 1 е представена пълна структура на държавната администрация и други институции, която има отношение към проблематиката, свързана с наводненията. За улеснение при използване на каталога и подбор на мерки от него е направена кодировка на всяка посочена структура, която е препоръчителна да се използва (вж. Приложение 1).

4.5. Източник на финансиране

Възможните източници на финансиране са посочени в съответната колона. Трябва да отбележим, че ОПОС 2014-2020 е в преговорна фаза и може да настъпят изменения.

4.6. Срок за експлоатация

Срокът на експлоатация в буквален смисъл може да се приложи към структурните съоръжения, машини и други подобни. Има редица мерки включващи планове и програми, които подлежат на периодична актуализация (каквито са самите ПУРН), т.е. този срок може да се приеме за еквивалентен на „срок на действие” на мярката.

Също може да се каже за „срока на експлоатация” на софтуерни и хардуерни продукти, на различни модели, информационни системи и др., които изискват по-често надграждане или цялостна подмяна.

4.7. Конфликти от прилагане на мярката

Това е допълнителна информация при планиране и прилагане на съответна мярка с която експертите трябва да се съобразят и да акцентират при провеждане на обществено обсъждане, особено със съответния засегнат сектор (бранш) или с отделни

Европейски съюз
Кохезионен фонд

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ОКОЛНА СРЕДА 2007–2013 г.”

Решения за
по-добър живот

граждани.

4.8. Синергични ефекти

Това е допълнителна информация при планиране и прилагане на съответната мярка с която експертите трябва да се съобразят, като се търси мултиплициращ ефект. Тази допълнителна информация може да бъде включена по някакъв начин при оценката „разход-ползи”.

4.9. Потенциални положителни страни

Това е допълнителна информация при планиране и прилагане на съответна мярка, с която експертите трябва да се съобразят. Допълнителния положителен ефект от съответната мярка, би допринесъл за нейното реализиране, особено ако се намери начин за отразяване на това при оценката „разход-ползи”.

4.10. Индикатори за анализ на ефекта

Индикаторите произтичат от същността на самата мярка, като едновременно с това се търси ефект за намаляване на риска в конкретен РЗПРН (мярката обслужва конкретна цел). Целите от своя страна са свързани с четирите категории: „Човешкото здраве” , „Стопанска дейност”, „Околна среда” и „Културно наследство”, като се цели намаляване на някои от 11-те техни критерии (със съответни степени на значимост).

Предвид, че на този етап не са известни целите, както и това че една мярка в различни ситуации (конкретни РЗПРН) ще изпълнява различни цели, в Катола не може да се даде по-конкретна информация.

4.11. Информация свързана с биологичното разнообразие

Това е допълнителна информация при планиране и прилагане на съответна мярка с която експертите трябва да се съобразят. В конкретен РЗПРН, нарушаването на биологичното разнообразие би спряло изпълнението на дадена мярка – това трябва да се прецени експертно при подготовката на програмата. Информацията ще е полезна при извършване на Екологични оценки на 4-те програми от мерки.

Европейски съюз
Кохезионен фонд

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ОКОЛНА СРЕДА 2007–2013 г.”

Решения за
по-добър живот

Таблица 2: Таблица за категоризация на ефектите от мерките за УРН

		земеделски/горски фонд	промишлена зона	урбанизирана територия
Човешко здраве	Засегнати хора, бр.	-	над 250	над 2500
		-	11-250	501-2500
		-	до 10	до 500
	Засегнати елементи от критичната инфраструктура или засегнати сгради с обществено значение (болници, училища; и др.), бр.	-	-	над 5
		-	-	2-5
		-	-	1
	Засегнати кладенци и помпени станции за обществено питейно водоснабдяване, бр.	над 8	над 8	над 8
		4-8	4-8	4-8
		до 3	до 3	до 3
Стопанска дейност	Засегнати магистрали, I и II клас, жп, мостове, летища, преносни мрежи и друга линейна инфраструктура, м.	над 5000	над 5000	над 5000
		1000-5000	1000-5000	1000-5000
		до 1000	до 1000	до 1000
	Засегнати селскостопански площи, дка	над 10000	-	-
		5000-10000	-	-
		до 5000	-	-
	Прогнозна икономическа стойност на щети (за бъдещи наводнения), лв.	над 50000000	над 50000000	над 50000000
		1000000-50000000	1000000-50000000	1000000-50000000
		до 1000000	до 1000000	до 1000000
Околна среда	Засегната канализация на населени места - заустване на общински канализации или ГПСОВ, бр.	-	над 5	над 5
		-	2-5	2-5
		-	1	1
	Засегнати територии под специален режим: питейни води (СЗО), зони по ЗЗТ, Натура 2000, бр.	над 5	-	-
		2-5	-	-
		до 1	-	-
Културно ист. наследство	Засегнати IPPC и SEVESO предприятия, бр.	-	1	1
		-	0	0
		-	0	0
	Засегнати културно-исторически паметници от ЮНЕСКО и национално значение, бр.	1	1	1
		0	0	0
		0	0	0

Източник: Съставена от авторите.

Легенда:

Ефект	
Висок	
Среден	
Нисък	

4.12. Екологичен ефект

Аналогично на казаното в т.4.10, на етап разработване на „Каталог” няма как съответните мерки да се обвържат с категориите „Човешкото здраве”, „Стопанска дейност”, „Околна среда” и „Културно наследство” и техните критерии за значимост. Да се дадат параметри и индикатори за оценка на ефектите е доста ангажираща задача и в голяма степен ненужно упражнение при изготвяне на каталога.

На този етап е достатъчна експертната преценка за ефекта като „висок”, „среден”, „малък” или „няма такъв”. За категоризиране на ефектите от различните мерки е използвана таблица 2. За целта е прието, че отделната мярка се прилага в „средни” за страната условия. Степените за категоризация на ефектите от мерките следва да се конкретизират на етапа на прилагане на мярката, къобразно конкретната ѝ локация и условия за прилагане. Това правило се отнася за всички потенциални ефекти.

Европейски съюз
Кохезионен фонд

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ОКОЛНА СРЕДА 2007–2013 г.“

Решения за
по-добър живот

По този начин представената информация от Католага има ориентировъчен характер и следва да бъде допълнително развита.

4.13. Информация за адаптиране към изменението на климата

Както беше аргументирано по-горе, при разработване на Католага тази информация може да бъде дадена само експертно и индикативно.

4.14. Социален ефект

Също като в т.5.10 и 5.12, на етап разработване на каталог, информацията за социалния ефект, експертно определен като „висок“, среден“ и „малък“ е допълнителна и само насочваща, към основния ефект който се цели.

4.15. Икономически ефект

Също като в т.4.10 и 4.12, на етап разработване на каталог, информацията за икономическия ефект, експертно определен като „висок“, среден“ и „малък“, е допълнителна и само насочваща, към основния ефект който се цели.

4.16. Ефект върху УРН

Също като в т.4.10 и 4.12, на етап разработване на каталог, информацията за икономическия ефект, експертно определен като „висок“, среден“ и „малък“, е допълнителна и само насочваща към основния ефект, който се цели.

5. УКАЗАНИЯ ЗА КЛАСИФИЦИРАНЕ И КОМБИНИРАНЕ НА МЕРКИ ЗА УРН

Тези указания се отнасят за определени колони от матрицата на Националния каталог, както и за възможностите за класификация и комбиниране.

Съгласно заложеното в Техническото задание, в каталога е предвидено категоризирането и систематизирането на всички мерки да се извършва по следните критерии:

- **Според аспектите на управлението на риска от наводнения:**
 - Предотвратяване
 - Защита

Европейски съюз
Кохезионен фонд

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ОКОЛНА СРЕДА 2007–2013 г.“

Решения за
по-добър живот

- Подготвеност
 - Възстановяване и преглед/ Придобит опит
 - Реакция при наводнение
 - Други.
- Според вида: структурни и неструктурни;
 - Според обхвата: на национално, басейново и местно ниво;
 - Според вида на въздействие върху компонентите на риска от наводнения (заплаха, експозиция (стойност щети), уязвимост).

За улеснение на потребителите на Националния каталог по инициатива на ЗЗД „УРН“ е разработен специализиран софтуер, който е интернет базиран. Първоначалната подредба на мерките е направена по критерия "Аспекти на управлението на риска от наводнения". За селектиране поотделно и в комбинация са разработени три филтъра, както следва:

- Според вида: структурни и неструктурни;
- Според обхвата: на национално, басейново и местно ниво;
- Според вида на въздействие върху компонентите на риска от наводнения (заплаха, експозиция (стойност щети), уязвимост).

По този начин мерките могат да се селектират по един, два, три или четири критерия (филтри). Това значително ще улесни използването и прилагането на каталога.

6. УКАЗАНИЯ ЗА ПОЛЗВАНЕ НА РАЗРАБОТЕНИЯ СОФТУЕР

6.1. Влизане в системата, акаунти и менюта

При изписване на адреса: <http://moderal.net/vodi> в интернет браузър излиза следния екран:

Европейски съюз
Кохезионен фонд

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ОКОЛНА СРЕДА 2007–2013 г.”

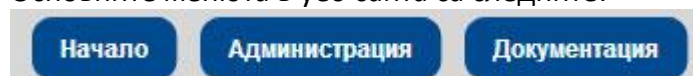
Решения за
по-добър живот

The screenshot shows a web application interface for account login. At the top right, there are buttons for 'Register' and 'Login' next to a small flag icon. Below this is a breadcrumb trail: 'YOU ARE HERE: Начало'. The main heading is 'Account Login'. There are two input fields: 'Username:' and 'Password:'. Below the password field is a 'Login' button and a checkbox labeled 'Remember Login'. At the bottom left of the login area are links for 'Register' and 'Retrieve Password'. The footer contains 'Copyright 2014 by Moderal Ltd' on the left and links for 'Декларация за поверителност' and 'Terms Of Use' on the right.

За да ползва системата, потребителят трябва да въведе своето потребителско име и парола. Един и същ акаунт може да бъде ползван от повече от един потребител по едно и също време.

Към момента функционалността на уеб сайта е видима само за специални акаунти, на които е даден достъп.

Основните менюта в уеб сайта са следните:

Европейски съюз
Кохезионен фонд

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ОКОЛНА СРЕДА 2007–2013 г.“

Решения за
по-добър живот

6.2. Таблица с филтри

Филтри – видове; работа:

Базата данни може да се филтрира по няколко критерия. Те са „По вид“, „По обхват“ и „По вид на въздействие“. На екрана по-долу са показани стойностите на филтъра „По обхват“ – „басейново“, „басейново; местно“, „местно“, „национално“, „национално; басейново“ и „национално; басейново; местно“.

Когато се избере стойност на един или повече филтри, за да се получи търсената информация трябва да се натисне бутон „ТЪРСИ“, който се намира точно под филтрите.

За да се върне цялата информация за данните по определена колона, трябва от съответния филтър да се избере стойност „** Всички **“.

По вид		** Всички **								
По обхват		** Всички **								
По вид на въздействие		** Всички **								
ТЪРСИ										
ID	Мярка	басейново басейново; местно местно национално национално; басейново национално; басейново; местно		на	Срок на експлоатация	Отговорен орган за изпълнение на мярката	Възможен източник на финансиране на мярката	Индикатори за анализ на мярката на ПУРН	Ефект върху УРН	
4	Неструктурни мерки за защита от наводнения									
5	Контрол на наводненията									
6	Съобразено с наводненията земя, зонирание	Добри земеделски практики; повишаване на водозадържащия ефект		неприложимо	неприложимо	земеделски стопани, БД	ПРСР	Засегната площ	среден	
7	Залесяване на бреговете и заливаемите тераси с подходящи дървесни видове	чрез залесяване с храстовидна и дървесна растителност и други строителни методи, ограничаване на ерозията на брега и на заливаемите тераси на уязвими речни участъци		50 лв./дка	до 20 години	няма законоустановени отговорности за поддържане (намаляване на ерозията) на речните брегове. В кадастъра те са записани като собственост на МОСВ. Инициативата за прилагане на мярката трябва да произтича от държавата (областния управител и БД), като засегнатите собственици бъдат ангажирани, вкл. чрез обезщетяване.	републикански бюджет, оперативните програми	площ в дка залесени брегове и заливаеми тераси	малък	
8	Залесяване и стопанисване на гола площ във вододейна зона на язовир и/или на водохващане от повърхностни води	постига се водо-, влаго- и снеговодна, и намаляване скоростта на оттичане на дъждовните води върху площи от водосбора на повърхностни водоизточници		50 лв./дка	в зависимост от дървесните видове: 20 години за тополи и до 50 години за бук, габър и др.	за държавните гори - МЗХ и Изпълнителна агенция по горите, техните регионални структури. За частните гори - дружества и отделни горевладелци	оперативните програми	новосъздадени площи в дка за водозадържане	малък	
9	Изграждане на защитен горски пояс	постига се водо-, влаго- и снеговодна, и намаляване скоростта на оттичане на дъждовните води върху площи от водосбора на повърхностни водоизточници		50 лв./дка	в зависимост от дървесните видове: 20 години за тополи и до 50 години за бук, габър и др.	за държавните гори - МЗХ и Изпълнителна агенция по горите, техните регионални структури. За частните гори - дружества и отделни горевладелци	оперативните програми	новосъздадени площи в дка за водозадържане	малък	
10	Биологично укрепване на речните брегове (разсаждане на издънки, преплитане и т.н.),	чрез залесяване с храстовидна и дървесна растителност, преплитане на клонови и други биологични методи, ограничаване на ерозията на брега на уязвими речни участъци		50 лв./дка	3 - 5 години	няма законоустановени отговорности за поддържане (намаляване на ерозията) на речните брегове и орита.	оперативните програми	площ в дка укрепени брегове	малък	
11	Деятности за защита на речните брегове и	чрез залесяване с храстовидна и дървесна растителност и други строителни методи, ограничаване на ерозията на		1000 лв./м.речен бряг	3 - 5 години	няма законоустановени отговорности за поддържане (намаляване на ерозията) на речните брегове и корита. В	републикански бюджет, оперативните	площ в дка укрепени брегове и	среден	

Европейски съюз
Кохезионен фонд

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ОКОЛНА СРЕДА 2007–2013 г.“

Решения за
по-добър живот

Филтри – резултати:

Тук са избрани 2 филтъра едновременно „По вид“ със стойност „*неструктурни*“ и „По вид на въздействие“ със стойност „*заплаха*“. Получените резултати са 42 броя, видими най-долу в таблицата „42 TotalRecords“.

Данни

По вид

неструктурни

По обхват

** Всички **

По вид на въздействие

заплаха

ТЪРСИ

ID	Мярка	Начин и обхват на действие на мярката	Цена	Срок на експлоатация	Отговорен орган за изпълнение на мярката	Възможен източник на финансиране на мярката	Индикатори за анализ на мярката на ПУРН	Ефект върху УРН
6	Съобразено с наводненията земеползване, зонирание	Добри земеделски практики; повишаване на водозадържащия ефект	неприложимо	неприложимо	земеделски стопани, БД	ПРСР	Засегната площ	среден
9	Изграждане на защитен горски пояс	постига се водо-, влаго- и снеговоздържане, и намаляване скоростта на оттичане на дъждовните води върху площи от водосбора на повърхностни водоизточници	50 лв./дка	в зависимост от дървесните видове: 20 години за тополи и до 50 години за бук, габър и др.	за държавните гори - МЗХ и Изпълнителна агенция по горите, техните регионални структури. За частните гори - дружества и отделни горевладелци	оперативните програми	новосъздадени площи в дка за водозадържане	малък
13	Възстановяване на връзките с воден басейн или на естественото състояние на речното корито, на стари меандри, на наводняеми и утайтелни зони в заливаемите крайречни ивици, за повишаване на водозадържането.	чрез разширяване фронта на водата при висока вода през съществуващите на терена релефни форми, се намалява скоростта, задържат се наносите и водни количества.	Възможно е остойностяване, само след конкретизация на индивидуалните параметри на мярката и допълнителни проучвания	няма отношение	няма законоустановен собственостник/стопанин на речните корита, въпреки че в кадастъра е отбелязано МОСВ, като такъв.	РБ, оперативните програми	създадени нови площи в дка за водозадържане	голям
14	Създаване на управляеми полдери и малки буферни басейни, използвани като екстензивни пасища или алувиални гори в някогашните заливи тераси на реките, за контролирано разтоварване на наднормени водни количества	чрез разширяване фронта на водата при висока вода през съществуващите на терена релефни форми, се намалява скоростта, задържат се наносите и водни количества.	12000-17000 лв/ха	няма отношение	няма законоустановен собственостник/стопанин на речните корита, въпреки че в кадастъра е отбелязано МОСВ, като такъв. Държавните органи (областния управител и БД) трябва да ангажират вкл. чрез обезщетение собствениците	РБ, оперативните програми	създадени нови площи в дка за водозадържане	голям

С филтри и сортиране по колона „Ефект върху УРН“:

Тук са избрани 2 филтъра едновременно „По вид“ със стойност „*неструктурни*“ и „По вид на въздействие“ със стойност „*заплаха*“. Получените резултати също са 42 броя, но са сортирани по последната колона „Ефект върху УРН“.

Европейски съюз
Кохезионен фонд

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ОКОЛНА СРЕДА 2007–2013 г.“

Решения за
по-добър живот

Данни

По вид

неструктурни

По обхват

** Всички **

По вид на въздействие

запаха

ТЪРСИ

ID	Мярка	Начин и обхват на действие на мярката	Цена	Срок на експлоатация	Отговорен орган за изпълнение на мярката	Възможен източник на финансиране на мярката	Индикатори за анализ на мярката на ПУРН	Ефект върху УРН
13	Възстановяване на връзките с воден басейн или на естественото състояние на речното корито, на стари меандри, на наводняеми и утайтелни зони в заливните крайречни ивици, за повишаване на водозадържането.	чрез разширяване фронта на водата при висока вода през съществуващите на терена релефни форми, се намалява скоростта, задържат се наносите и водни количества.	Възможно е остойностяване, само след конкретизация на индивидуалните параметри на мярката и допълнителни проучвания	няма отношение	няма законоустановен собственик/ стопанин на речните корита, въпреки че в кадастъра е отбелязано МОСВ, като такъв.	РБ, оперативните програми	създадени нови площи в дка за водозадържане	голям
14	Създаване на управлявани полдери и малки буферни басейни, използвани като екстензивни пасища или алувиални гори в някогашните заливни тераси на реките, за контролирано разтоварване на наднормени водни количества	чрез разширяване фронта на водата при висока вода през съществуващите и/или изкуствено създадени на терена релефни форми, се намалява скоростта, задържат се наносите и водни количества.	12000-17000 лв/ ха	няма отношение	няма законоустановен собственик/ стопанин на речните корита, въпреки че в кадастъра е отбелязано МОСВ, като такъв. Държавните органи (областния управител и БД) трябва да ангажират вкл. чрез обезщетение собствениците на земи, които ще бъдат засегнати.	РБ, оперативните програми	създадени нови площи в дка за водозадържане	голям
16	релефно оформяне на заливните ивици (пасища, ливади и земеделски земи) с цел забавяне на оттичането	чрез разширяване фронта на водата при висока вода през съществуващите и/или изкуствено създадени на терена релефни форми, се намалява скоростта, задържат се наносите и водни количества.	700 лв./м.речен бряг	няма отношение	Държавните органи (областния управител и БД) трябва да ангажират вкл. чрез обезщетение собствениците на земи, които ще бъдат засегнати.	РБ, оперативните програми	създадени нови площи в дка за водозадържане	голям
					Държавните органи			

Сортирането се извършва като се натисне избрана клетка от антетката на таблицата (синята клетка) на колоната. При единично натискане на избрана клетка от антетката се извършва сортиране по азбучен ред. При повторно натискане сортиране се извършва обратно на азбучния ред. Малките черни стрелки в избраната клетка от антетката допълнително оказват дали и как е сортирана някоя колона.

Ако се използва сортирането на колони, и потребителят иска да върне резултатите от таблицата в оригиналния и вид, трябва да сортира по първата колона „ID“.

6.3. Администрация

За база данни на уеб сайта се ползва екселски файл с име KatalogDB.xlsx. В меню „Администрация“, всеки акаунт с достъп до сайта може да сваля този файл, или да

Европейски съюз
Кохезионен фонд

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ОКОЛНА СРЕДА 2007–2013 г.”

Решения за
по-добър живот

качва файл със същото име, като по този начин се актуализира информацията в меню „Начало”.

В колоните „Changedby” и „Changedat” се вижда потребителят, който е променил / качил за последно файла и датата и часът на тази операция.

YOU ARE HERE: **Администрация**

Информация

В този модул може да сваляте и качвате базата данни във формат на екселска таблица.

База Данни

	Описание	Файл	Changed by	Changed at
	База данни води	KatalogDB.xlsx	vama	8/17/2014 10:38 PM

6.4. Документация

В това меню ще може да си изтеглите настоящия файл или други помощни файлове, свързани с проекта и/или уеб сайта.

Европейски съюз
Кохезионен фонд

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ОКОЛНА СРЕДА 2007–2013 г.“

Решения за
по-добър живот

ПРИЛОЖЕНИЕ 1: Кодове на държавни и други институции

код	Министерства
МО	Министерство на отбраната
МФ	Министерство на финансите
МвнР	Министерство на външните работи
МЗ	Министерство на здравеопазването
МК	Министерство на културата
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МТ	Министерство на туризма
МП	Министерство на правосъдието
МИ	Министерство на икономиката
МЕ	Министерство на енергетиката
ММС	Министерство на младежта и спорта
МРРБ	Министерство на регионалното развитие и благоустройството
МТСП	Министерство на труда и социалната политика
МТИТС	Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията
МЗХ	Министерство на земеделието и храните
МОН	Министерство на образованието и науката
МВР	Министерство на вътрешните работи
код	Държавни агенции
ДАНС	Държавна агенция "Национална сигурност"
ДАМТН	Държавна агенция за метрологичен и технически надзор
НСИ	Национален статистически институт
код	Изпълнителни агенции
АУЕР	Агенция за устойчиво енергийно развитие
АГКК	Агенция по геодезия, картография и кадастър
АОП	Агенция по обществени поръчки
БАИ	Българска агенция за инвестиции
ИАБГ	Изпълнителна агенция "Борба с градушките"
ИАГИТ	Изпълнителна агенция "Главна инспекция по труда"
ИАЕСМИС	Изпълнителна агенция "Електронни съобщителни мрежи и информационни системи"
ИАЖА	Изпълнителна агенция "Железопътна администрация"
ИАМА	Изпълнителна агенция "Морска администрация"
ИАОСЕС	Изпълнителна агенция "Одит на средствата от Европейския съюз"
ИАППРД	Изпълнителна агенция "Проучване и поддържане на река Дунав"

Европейски съюз
Кохезионен фонд

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ОКОЛНА СРЕДА 2007–2013 г.”

Решения за
по-добър живот

ИАГ	Изпълнителна агенция по горите
ИАОС	Изпълнителна агенция по околна среда
ИАРА	Изпълнителна агенция по рибарство и аквакултури

код Съвети

Министерски съвет

ККСОС	Консултативен и координационен съвет по опазване на околната среда в морските води на Черно море
КСМС	Консултативен съвет към Министерският съвет за формиране на държавната политика в областта на защитата при бедствия
МСВГК	Междуведомствен съвет по въпросите на граничния контрол
МСЕЗ	Междуведомствен съвет по експортно застраховане
МСОИ	Междуведомствен съвет по отбранителна индустрия и сигурност на доставките към Министерския съвет
МСУРБ	Междуведомствен съвет по участието на Република България в НАТО и в Общата политика за сигурност и отбрана на Европейския съюз
МКВП	Междуведомствена комисия за възстановяване и подпомагане към МС
СКБП	Съвет за координация в борбата с правонарушенията, засягащи финансовите интереси на Европейския съюз
СКУС	Съвет за координация при управление на средствата от Европейския съюз
СР	Съвет за развитие
СДДУ	Съвет по децентрализация на държавното управление
СЕК	Съвет по европейска комуникация
СЕВ	Съвет по европейските въпроси
СС	Съвет по сигурността

Министерство на здравеопазването

ЕСЕН	Експертен съвет по епидемиологичен надзор на заразните болести, имунопрофилактиката и противоепидемичен контрол
ЕСОСК	Експертен съвет за одобряване на стратегическите карти за шум и планове за действие

Министерство на икономиката

КСИС	Консултативен съвет за индустриална стабилност
------	--

Министерство на образованието и науката

НСНИ	Национален съвет за научни изследвания
------	--

Министерство на туризма

НСТ	Национален съвет по туризъм
-----	-----------------------------

Европейски съюз
Кохезионен фонд

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ОКОЛНА СРЕДА 2007–2013 г.“

Решения за
по-добър живот

Министър на икономиката, енергетиката и туризма

НСМ Национален съвет по метрология

Министерство на регионалното развитие и благоустройството

ОСМРРБ Обществен съвет към министъра на регионалното развитие и благоустройството

код	Административни структури, създадени със закон
АМ	Агенция "Митници"
АПИ	Агенция "Пътна инфраструктура"
АДФИ	Агенция за държавна финансова инспекция
БДДР	Басейнова дирекция "Дунавски район"
БДЗБР	Басейнова дирекция "Западнобеломорски район"
БДИБР	Басейнова дирекция "Източнобеломорски район"
БДЧР	Басейнова дирекция "Черноморски район"
БАБХ	Българска агенция по безопасност на храните
БИМ	Български институт по метрология
ГДГВА	Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация"
ГДО	Главна дирекция "Охрана"
ГССП	Горска семеконтролна станция гр. Пловдив
ГССС	Горска семеконтролна станция гр. София
ДНПП	Дирекция "Национален парк Пирин"
ДНПР	Дирекция "Национален парк Рила"
ДНПЦБ	Дирекция "Национален парк Централен Балкан"
БНСК	Дирекция за национален строителен контрол
ДППБЕ	Дирекция природен парк "Беласица"
ДППБ	Дирекция природен парк "Българка"
ДППВ	Дирекция природен парк "Витоша"
ДППВБ	Дирекция природен парк "Врачански Балкан"
ДППЗП	Дирекция природен парк "Златни пясъци"
ДНПП	Дирекция природен парк "Персина"
ДППРМ	Дирекция природен парк "Рилски манастир"
ДППРЛ	Дирекция природен парк "Русенски Лом"
ДППСК	Дирекция природен парк "Сините камъни"
ДППСК	Дирекция природен парк "Странджа"
ДППШП	Дирекция природен парк "Шуменско плато"
ДФЗ	Държавен фонд "Земеделие"
ДАДРВЗ	Държавна агенция "Държавен резерв и военновременни запаси"
ИСС	Икономически и социален съвет
ИПА	Институт по публична администрация
КРС	Комисия за регулиране на съобщенията
КФН	Комисия за финансов надзор
КТИ	Контролно-техническа инспекция

Европейски съюз
Кохезионен фонд

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ОКОЛНА СРЕДА 2007–2013 г.“

Решения за
по-добър живот

ЛСВ	Лесозащитна станция - гр. Варна
ЛСП	Лесозащитна станция - гр. Пловдив
ЛСС	Лесозащитна станция - гр. София
ОИ	Национален осигурителен институт
НАП	Национална агенция за приходите
НКБТХ	Национална комисия за борба с трафика на хора
ННСЛС	Национална научноизследователска станция по ловно стопанство, биология и болести на дивеча
НССЗ	Национална служба за съвети в земеделието
НСЗ	Национална служба по зърното
НИНКН	Националният институт за недвижимо културно наследство
ОДЗБ	Областна дирекция "Земеделие" - Благоевград
ОДЗК	Областна дирекция "Земеделие" - Кърджали
ОДЗКЮ	Областна дирекция "Земеделие" - Кюстендил
ОДЗП	Областна дирекция "Земеделие" - Пазарджик
ОДЗС	Областна дирекция "Земеделие" - Силистра
ОДЗТ	Областна дирекция "Земеделие" - Търговище
ОДЗБУ	Областна дирекция "Земеделие" - Бургас
ОДЗВ	Областна дирекция "Земеделие" - Варна
ОДЗВТ	Областна дирекция "Земеделие" - Велико Търново
ОДЗВИ	Областна дирекция "Земеделие" - Видин
ОДЗВР	Областна дирекция "Земеделие" - Враца
ОДЗГ	Областна дирекция "Земеделие" - Габрово
ОДЗД	Областна дирекция "Земеделие" - Добрич
ОДЗЛ	Областна дирекция "Земеделие" - Ловеч
ОДЗМ	Областна дирекция "Земеделие" - Монтана
ОДЗПЕР	Областна дирекция "Земеделие" - Перник
ОДЗПЛ	Областна дирекция "Земеделие" - Плевен
ОДЗПЛО	Областна дирекция "Земеделие" - Пловдив
ОДЗР	Областна дирекция "Земеделие" - Разград
ОДЗРУ	Областна дирекция "Земеделие" - Русе
ОДЗСЛ	Областна дирекция "Земеделие" - Сливен
ОДЗСМ	Областна дирекция "Земеделие" - Смолян
ОДЗСГ	Областна дирекция "Земеделие" - София град
ОДЗСО	Областна дирекция "Земеделие" - София област
ОДЗСЗ	Областна дирекция "Земеделие" - Стара Загора
ОДЗХ	Областна дирекция "Земеделие" - Хасково
ОДЗШ	Областна дирекция "Земеделие" - Шумен
ОДЗЯ	Областна дирекция "Земеделие" - Ямбол
ОСДГ	Опитна станция по дъбовите гори гр. Бургас
РДГБЕР	Регионална дирекция по горите - Берковица
РДГБЛ	Регионална дирекция по горите - Благоевград

Европейски съюз
Кохезионен фонд

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ОКОЛНА СРЕДА 2007–2013 г.“

Решения за
по-добър живот

РДГКЪР	Регионална дирекция по горите - Кърджали
РДГКЮС	Регионална дирекция по горите - Кюстендил
РДГПАЗ	Регионална дирекция по горите - Пазарджик
РДГБУР	Регионална дирекция по горите - Бургас
РДГВАР	Регионална дирекция по горите - Варна
РДГВТ	Регионална дирекция по горите - Велико Търново
РДГЛ	Регионална дирекция по горите - Ловеч
РДГПЛ	Регионална дирекция по горите - Пловдив
РДГРУ	Регионална дирекция по горите - Русе
РДГСЛ	Регионална дирекция по горите - Сливен
РДГСМ	Регионална дирекция по горите - Смолян
РДГС	Регионална дирекция по горите - София
РДГСЗ	Регионална дирекция по горите - Стара Загора
РДГШ	Регионална дирекция по горите - Шумен
РЗИБЛ	Регионална здравна инспекция - Благоевград
РЗИКЮ	Регионална здравна инспекция - Кюстендил
РЗИПАЗ	Регионална здравна инспекция - Пазарджик
РЗИСО	Регионална здравна инспекция - Софийска област
РЗИТЪР	Регионална здравна инспекция - Търговище
РЗИБУР	Регионална здравна инспекция - Бургас
РЗИВАР	Регионална здравна инспекция - Варна
РЗИВТ	Регионална здравна инспекция - Велико Търново
РЗИВИД	Регионална здравна инспекция - Видин
РЗИВР	Регионална здравна инспекция - Враца
РЗИГАБ	Регионална здравна инспекция - Габрово
РЗИДОБ	Регионална здравна инспекция - Добрич
РЗИКЪР	Регионална здравна инспекция - Кърджали
РЗИЛОВ	Регионална здравна инспекция - Ловеч
РЗИМОН	Регионална здравна инспекция - Монтана
РЗИПЕР	Регионална здравна инспекция - Перник
РЗИПЛ	Регионална здравна инспекция - Плевен
РЗИПЛОВ	Регионална здравна инспекция - Пловдив
РЗИРАЗ	Регионална здравна инспекция - Разград
РЗИРУС	Регионална здравна инспекция - Русе
РЗИСИЛ	Регионална здравна инспекция - Силистра
РЗИСЛИ	Регионална здравна инспекция - Сливен
РЗИСМО	Регионална здравна инспекция - Смолян
РЗИСЗ	Регионална здравна инспекция - Стара Загора
РЗИХАС	Регионална здравна инспекция - Хасково
РЗИШУМ	Регионална здравна инспекция - Шумен
РЗИЯ	Регионална здравна инспекция - Ямбол
РИОСВБЛ	Регионална инспекция по околната среда и водите - Благоевград

Европейски съюз
Кохезионен фонд

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ОКОЛНА СРЕДА 2007–2013 г.”

Решения за
по-добър живот

РИОСВБ	Регионална инспекция по околната среда и водите - Бургас
РИОСВАР	Регионална инспекция по околната среда и водите - Варна
РИОСВВТ	Регионална инспекция по околната среда и водите - Велико Търново
РИОСВВРА	Регионална инспекция по околната среда и водите - Враца
РИОСВМ	Регионална инспекция по околната среда и водите - Монтана
РИОСВПАЗ	Регионална инспекция по околната среда и водите - Пазарджик
РИОСВПЕР	Регионална инспекция по околната среда и водите - Перник
РИОСВПЛ	Регионална инспекция по околната среда и водите - Плевен
РИОСВПЛОВ	Регионална инспекция по околната среда и водите - Пловдив
РИОСВРУС	Регионална инспекция по околната среда и водите - Русе
РИОСВСМО	Регионална инспекция по околната среда и водите - Смолян
РИОСВСОФ	Регионална инспекция по околната среда и водите - София
РИОСВСЗ	Регионална инспекция по околната среда и водите - Стара Загора
РИОСВХ	Регионална инспекция по околната среда и водите - Хасково
РИОСВШ	Регионална инспекция по околната среда и водите - Шумен
СТЗ	СТЗ - "Опитна станция за бързорастящи горскодървесни видове" - гр. Свищов
СРЗИ	Столична регионална здравна инспекция
ТСП	Тополово стопанство - гр. Пазарджик
ФНИ	Фонд "Научни изследвания"
ФУТ	Фонд "Условия на труд"

код	Специализирани териториални администрации, създадени като юридически лица с нормативен акт
ДНПП	Дирекция "Национален парк Пирин"
ДНПР	Дирекция "Национален парк Рила"
ДНПЦБ	Дирекция "Национален парк Централен Балкан"
БДЗБР	Басейнова дирекция "Западнобеломорски район"
БДЧР	Басейнова дирекция "Черноморски район"
БДДР	Басейнова дирекция "Дунавски район"
БДИЗР	Басейнова дирекция "Източнбеломорски район"
РИОСВБЛ	Регионална инспекция по околната среда и водите - Благоевград
РИОСВБ	Регионална инспекция по околната среда и водите - Бургас
РИОСВВ	Регионална инспекция по околната среда и водите - Варна
РИОСВВТ	Регионална инспекция по околната среда и водите - Велико Търново
РИОСВВР	Регионална инспекция по околната среда и водите - Враца
РИОСВМ	Регионална инспекция по околната среда и водите - Монтана
РИОСВПЗ	Регионална инспекция по околната среда и водите - Пазарджик
РИОСВПЛ	Регионална инспекция по околната среда и водите - Плевен
РИОСВП	Регионална инспекция по околната среда и водите - Пловдив
РИОСВР	Регионална инспекция по околната среда и водите - Русе
РИОСВСМ	Регионална инспекция по околната среда и водите - Смолян

Европейски съюз
Кохезионен фонд

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ОКОЛНА СРЕДА 2007–2013 г.“

Решения за
по-добър живот

РИОСВСФ	Регионална инспекция по околната среда и водите - София
РИОСВСЗ	Регионална инспекция по околната среда и водите - Стара Загора
РИОСВХ	Регионална инспекция по околната среда и водите - Хасково
РИОСВШ	Регионална инспекция по околната среда и водите - Шумен
РИОСВПК	Регионална инспекция по околната среда и водите - Перник
ОДЗРЗ	Областна дирекция "Земеделие" - Разград
ОДЗБЛ	Областна дирекция "Земеделие" - Благоевград
ОДЗВ	Областна дирекция "Земеделие" - Варна
ОДЗДБ	Областна дирекция "Земеделие" - Добрич
ОДЗЛ	Областна дирекция "Земеделие" - Ловеч
ОДЗМН	Областна дирекция "Земеделие" - Монтана
ОДЗПЗ	Областна дирекция "Земеделие" - Пазарджик
ОДЗПЛ	Областна дирекция "Земеделие" - Плевен
ОДЗРУ	Областна дирекция "Земеделие" - Русе
ОДЗСЛ	Областна дирекция "Земеделие" - Силистра
ОДЗСО	Областна дирекция "Земеделие" - София област
ОДЗСЗ	Областна дирекция "Земеделие" - Стара Загора
ОДЗХ	Областна дирекция "Земеделие" - Хасково
ОДЗШ	Областна дирекция "Земеделие" - Шумен
ОДЗЯ	Областна дирекция "Земеделие" - Ямбол
ОДЗВТ	Областна дирекция "Земеделие" - Велико Търново
ОДЗВД	Областна дирекция "Земеделие" - Видин
ОДЗВЦ	Областна дирекция "Земеделие" - Враца
ОДЗГБ	Областна дирекция "Земеделие" - Габрово
ОДЗК	Областна дирекция "Земеделие" - Кърджали
ОДЗКЮ	Областна дирекция "Земеделие" - Кюстендил
ОДЗПН	Областна дирекция "Земеделие" - Перник
ОДЗСЛ	Областна дирекция "Земеделие" - Сливен
ОДЗСМ	Областна дирекция "Земеделие" - Смолян
ОДЗТГ	Областна дирекция "Земеделие" - Търговище
ОДЗПЛ	Областна дирекция "Земеделие" - Пловдив
ОДЗРСГ	Областна дирекция "Земеделие" - София град
ОДЗРБУ	Областна дирекция "Земеделие" - Бургас
ГДО	Главна дирекция "Охрана"
РДГБЕР	Регионална дирекция по горите - Берковица
РДГБЛ	Регионална дирекция по горите - Благоевград
РДГБУР	Регионална дирекция по горите - Бургас
РДГВТ	Регионална дирекция по горите - Велико Търново
РДГВАР	Регионална дирекция по горите - Варна
РДГКЪР	Регионална дирекция по горите - Кърджали
РДГКЮС	Регионална дирекция по горите - Кюстендил
РДГЛОВ	Регионална дирекция по горите - Ловеч

Европейски съюз
Кохезионен фонд

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ОКОЛНА СРЕДА 2007–2013 г.“

Решения за
по-добър живот

РДГПАЗ	Регионална дирекция по горите - Пазарджик
РДГПЛ	Регионална дирекция по горите - Пловдив
РДГРУ	Регионална дирекция по горите - Русе
РДГСЛ	Регионална дирекция по горите - Сливен
РДГСМ	Регионална дирекция по горите - Смолян
РДГСОФ	Регионална дирекция по горите - София
РДГСЗ	Регионална дирекция по горите - Стара Загора
РДГШ	Регионална дирекция по горите - Шумен
РЗИБЛ	Регионална здравна инспекция - Благоевград
РЗИБУ	Регионална здравна инспекция - Бургас
РЗИВН	Регионална здравна инспекция - Варна
РЗИВТ	Регионална здравна инспекция - Велико Търново
РЗИВИД	Регионална здравна инспекция - Видин
РЗИВР	Регионална здравна инспекция - Враца
РЗИГАБ	Регионална здравна инспекция - Габрово
РЗИДОБ	Регионална здравна инспекция - Добрич
РЗИКЪР	Регионална здравна инспекция - Кърджали
РЗИКЮС	Регионална здравна инспекция - Кюстендил
РЗИЛОВ	Регионална здравна инспекция - Ловеч
РЗИМОН	Регионална здравна инспекция - Монтана
РЗИПАЗ	Регионална здравна инспекция - Пазарджик
РЗИПЕР	Регионална здравна инспекция - Перник
РЗИПЛ	Регионална здравна инспекция - Плевен
РЗИПЛОВ	Регионална здравна инспекция - Пловдив
РЗИРАЗ	Регионална здравна инспекция - Разград
РЗИРУС	Регионална здравна инспекция - Русе
РЗИСИЛ	Регионална здравна инспекция - Силистра
РЗИСЛ	Регионална здравна инспекция - Сливен
РЗИСМ	Регионална здравна инспекция - Смолян
СРЗИ	Столична регионална здравна инспекция
РЗИСО	Регионална здравна инспекция - Софийска област
РЗИСЗ	Регионална здравна инспекция - Стара Загора
РЗИТ	Регионална здравна инспекция - Търговище
РЗИХ	Регионална здравна инспекция - Хасково
РЗИШ	Регионална здравна инспекция - Шумен
РЗИЯ	Регионална здравна инспекция - Ямбол
ДППБЕЛ	Дирекция природен парк "Беласица"
ДППБЪЛ	Дирекция природен парк "Българка"
ДППВИТ	Дирекция природен парк "Витоша"
ДППВБ	Дирекция природен парк "Врачански Балкан"
ДППЗП	Дирекция природен парк "Златни пясъци"
ДПППЕР	Дирекция природен парк "Персина"

Европейски съюз
Кохезионен фонд

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ОКОЛНА СРЕДА 2007–2013 г.“

Решения за
по-добър живот

ДППРМ	Дирекция природен парк "Рилски манастир"
ДППРЛ	Дирекция природен парк "Русенски Лом"
ДППСК	Дирекция природен парк "Сините камъни"
ДППСТР	Дирекция природен парк "Странджа"
ДППШП	Дирекция природен парк "Шуменско плато"

код	Списък на ВиК операторите
ВИКБАТ	"В и К - Батак" ЕООД, гр. Батак
ВИКБЕЛ	"В и К - Белово" ЕООД, гр. Белово
ВИКБЕР	"В и К Берковица" ЕООД, гр. Берковица
ВИКБЛ	"В и К" ЕООД, гр. Благоевград
ВИКБЕБ	"В и К - Бебреш" ЕООД, гр. Ботевград
ВИКБРЦ	"Инфрастрой" ЕООД, гр. Брацигово
ВИКБРЗ	"Водоснабдяване" ЕООД, гр. Брезник
ВИКБУГ	"В и К" ЕАД, гр. Бургас
ВИКВАР	"В и К - Варна" ООД, гр. Варна
ВИКВТ	"В и К - Йовковци" ООД, гр. В. Търново
ВИКВЕЛ	"ВКТВ" ЕООД, гр. Велинград
ВИКВС	"Верила сървис" АД, гр. София
ВИКВИД	"В и К - Видин" ЕООД, гр. Видин
ВИДВРА	"В и К" ООД, гр. Враца
ВИКГАБ	"В и К" ООД, гр. Габрово
ВИКДИМ	"В и К" ООД, гр. Димитровград
ВИКДОБ	"В и К" ЕООД, гр. Добрич
ВИКДУП	"В и К - Дупница" ЕООД, гр. Дупница
ВИКИНВ	"Вики инвест 1" ЕООД, гр. Пловдив (Елените)
ВИКЗП	"В и К - Златни пясъци" ООД, к.к. Златни пясъци
ВИКИСП	"В и К" ООД, гр. Исперих
ВИКАНТ	"Тузлушка гора" ЕООД, гр. Антоново
ВИККЖ	"Аспарухов вал" ЕООД, гр. Кнежа
ВИККРЕ	"В и К - Кресна" ЕООД, гр. Кресна
ВИККУБ	"Меден кладенец" ЕООД, гр. Кубрат
ВИККЪР	"В и К" ООД, гр. Кърджали
ВИККЮС	"Кюстендилска вода" ЕООД, гр. Кюстендил
ВИКЛОВ	"В и К" АД, гр. Ловеч
ВИКСТР	"В и К - Стримон" ООД, с. Микрево
ВИКМОН	"В и К" ООД, гр. Монтана
ВИКПАЗ	"В и К - в ликвидация" ЕООД, гр. Пазарджик в ликвидация
ВИКПАН	"В и К - П" ЕООД, гр. Панагюрище
ВИКПЕР	"В и К" ООД, гр. Перник

Европейски съюз
Кохезионен фонд

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ОКОЛНА СРЕДА 2007–2013 г.”

Решения за
по-добър живот

ВИКПЛЕ	"В и К" ЕООД, гр. Плевен
ВИКПЛО	"В и К" ЕООД, гр. Пловдив
ВИКПЕТ	"В и К" ЕООД, гр. Петрич
ВИКПЕЩ	"ВКС" ЕООД, гр. Пещера
ВИКРАЗ	"Водоснабдяване-Дунав" ЕООД, гр. Разград
ВИКРАК	"ВКТВ" ЕООД, гр. Ракиново
ВИКРС	"Водоснабдяване - с. Раковски" ООД, с. Раковски
ВИКРУС	"В и К" ООД, гр. Русе
ВИКТЪР	"Екопроект -С" ЕООД, гр. Търговище
ВИКСАН	"Увекс" ЕООД, гр. Сандански
ВИКСБ	"В и К Паничище" ЕООД, гр. Сапарева баня
ВИКСВ	"В и К - Свищов" ЕАД, гр. Свищов
ВИКСЕБ	"Бяла" ЕООД, гр. Севлиево
ВИКСИЛ	"В и К" ООД, гр. Силистра
ВИКСЛИ	"В и К - СЛИВЕН", гр. Сливен
ВИКСМО	"В и К" ЕООД, гр. Смолян
ВИКСОФ	"В и К" ЕООД, гр. София
ВИКСВ	"Софийска вода" АД, гр. София
ВИКСТМ	"Стамболово" ЕООД, с. Стамболово
ВИКСЗ	"В и К" ЕООД, гр. Стара Загора
ВИКТР	"В и К - Стенето" ЕООД, гр. Троян
ВИКТЪГ	"В и К" ООД, гр. Търговище
ВИКХАС	"В и К" ЕООД, гр. Хасково
ВИКШУМ	"В и К-ШУМЕН" ООД, гр. Шумен
ВИКЯ	"В и К" ЕООД, гр. Ямбол
ВИКБУР	"Лукойл Нефтохим Бургас" АД, гр. Бургас
ВИКСАМ	"В и К Чамкория -2006" ЕООД, гр. Самоков
ВИКЛГР	"Лайтхаус Голф Ризорт" АД, гр. София
ВИКРАД	"ПСОВ - ЛЕКО КО" ЕООД, гр. Радомир
ВИКСТР	"В и К-С" ЕООД, гр. Стрелча

код	Асоциация по ВиК
АВИКВЦ	Асоциация по ВиК Враца
АВИКВ	Асоциация по ВиК Видин
АВИКМН	Асоциация по ВиК Монтана
АВИКПЛ	Асоциация по ВиК Плевен
АВИКПК	Асоциация по ВиК Перник
АВИКСО	Асоциация по ВиК София-област
АВИККЮ	Асоциация по ВиК Кюстендил
АВИКЛЧ	Асоциация по ВиК Ловеч
АВИКВН	Асоциация по ВиК Варна

Европейски съюз
Кохезионен фонд

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ОКОЛНА СРЕДА 2007–2013 г.”

Решения за
по-добър живот

АВИКСЗ	Асоциация по ВиК Стара Загора
АВИКРС	Асоциация по ВиК Русе
АВИККЖ	Асоциация по ВиК Кърджали
АВИКСФ	Асоциацията по ВиК в обособена територия на "Водоснабдяване на канализация" ЕООД, София
АВИКВТ	Асоциация ВиК Велико Търново
АВИКХ	Асоциация по ВиК Хасково
АВИКЯ	Асоциация по ВиК Ямбол
АВИКБС	Асоциация по ВиК Бургас
АВИКСЛ	Асоциация по ВиК Сливен
АВИКПЗ	Асоциация по ВиК Пазарджик
АВИКСЛ	Асоциация по ВиК Смолян
АВИКПВ	Асоциация по ВиК Пловдив
АВИКРЗ	Асоциация по ВиК Разград
АВИКТГ	Асоциация по ВиК Търговище
АВИКШ	Асоциация по ВиК Шумен
АВИКСЛ	Асоциация по ВиК Силистра
АВИКГБ	Асоциация по ВиК Габрово
АВИКДЧ	Асоциацията по ВиК Добрич

Европейски съюз
Кохезионен фонд

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ОКОЛНА СРЕДА 2007–2013 г.”

Решения за
по-добър живот

ПРИЛОЖЕНИЕ 2: Справка за единични цени за изграждане на канализационна мрежа

Цената включва доставка и монтаж на тръби, включително връзка към съществуващи тръби и всички необходими строителни работи и фитинги и е валидна към датата на предаване на настоящите указания.

№	Позиция	Мярка	Единична цена, в лв.
1	Полагане на канализация в населени места		
	Полагане на канализация - DN315	m	460
	Полагане на канализация - DN400	m	590
	Полагане на канализация - DN500	m	720
	Полагане на канализация - DN600	m	950
	Полагане на канализация - DN700	m	1100
	Полагане на канализация - DN800	m	1200
	Полагане на канализация - DN900	m	1350
	Полагане на канализация - DN1000	m	1500
	Полагане на канализация - DN1100	m	1700
	Полагане на канализация - DN1200	m	1900
	Полагане на канализация - DN1400	m	2300
	Полагане на канализация - DN1600	m	3000
	Полагане на канализация - DN1800	m	3500
	Полагане на канализация - DN2000	m	4100
	Полагане на канализация - DN2200	m	4500
	Полагане на канализация - DN2400	m	5200
	<i>Забележка: В райони, където има свлачищни процеси, заблатяване, льосови или скални почви, цените могат да бъдат по-високи с коефициент до 1,25 след обосновка.</i>		
2	Реконструкция на канализационни мрежи		
	сградно канализационно отклонение	бр	1400
	уличен дъждовен отток	бр	800
3	Реконструкция / Полагане на напорни тръбопроводи извън населени места		
	тласкател DN 90	m	110
	тласкател DN 110	m	130
	тласкател DN 125	m	150
	тласкател DN 140	m	180
	тласкател DN 160	m	200
	тласкател DN 180	m	230
	тласкател DN 200	m	250

Европейски съюз
Кохезионен фонд

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ОКОЛНА СРЕДА 2007–2013 г.”

Решения за
по-добър живот

№	Позиция	Мярка	Единична цена, в лв.
	<i>Забележка: В райони, където има свлачищни процеси, заблатяване, льосови или скални почви, цените могат да бъдат по-високи с коефициент до 1,25 след обосновка.</i>		
4	Полагане на канализация извън населени места		
	Полагане на канализация - DN315	m	360
	Полагане на канализация - DN400	m	450
	Полагане на канализация - DN500	m	550
	Полагане на канализация - DN600	m	730
	Полагане на канализация - DN700	m	830
	Полагане на канализация - DN800	m	920
	Полагане на канализация - DN900	m	1050
	Полагане на канализация - DN1000	m	1150
	Полагане на канализация - DN1100	m	1370
	Полагане на канализация - DN1200	m	1500
	Полагане на канализация - DN1400	m	1800
	Полагане на канализация - DN1600	m	2300
	Полагане на канализация - DN1800	m	2600
	Полагане на канализация - DN2000	m	2900
	<i>Забележка: В райони, където има свлачищни процеси, заблатяване, льосови или скални почви, цените могат да бъдат по-високи с коефициент до 1,25 след обосновка.</i>		
5	Строителство на канализационни помпени станции		
	до 10 kW	kW	3300
	до 25 kW	kW	1650
	до 50 kW	kW	900
	до 100 kW	kW	800
	до 200 kW	kW	600
	до 300 kW	kW	400
	до 400 kW	kW	380
	до 500 kW	kW	300
	до 1000 kW	kW	210
	до 1500 kW	kW	180
	до 2000 kW	kW	160